Mr. J. Ruginis
19235 Beaverland Ave.
Detroit, Mich. 48219
USA

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

nepriklausoma lietuva

SENIAUSIAS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS KANADOJE — LE PLUS VIEUX JOURNAL LITUANIEN AU CANADA — THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

NR 17(1196) *** XXIX- METAI *** *** 1970 - AVRIL - APRIL - BALANDŽIO mėn. 29 d. *** *** *** *** *** · LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA *** *** Postage paid at Lachine, P.Q.

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

QUEBECO PROVINCIJOS RINKIMAI

Kaip minime vedamajame, kai šis numeris pasieks daugumą mūsų skaitytojų rinkimų rezultatai bus jau žinomi. Nesileisdami į platesnes spekuliacijas, norime šioje vietoje tiktai dar paminėti kelis viešosios opinijos pranašavimus. Kaikurie jų (pav. Le Petit Journal) gerokai skiriasi nuo La Presse laikraščio spėliojimų. La Petit Journal, apklausinėjęs net apie 20 000 provincijos gyventojų teigia, kad Liberalai surinksią apie 48 atstovus provincijos parlamente, Union Nationale apie 30, kreditistai apie 10, o Parti Quebecois (separatistai) tik 4. Pažymėtina, kad ir ju apklausinėjime net apie 10 vietų lieka neapsisprendusiems. Nuo neapsisprendusiųjų balso priklausys didele dalimi galutinai rezultatai. Jie šie balsuotų už liberalus, pastarieji gal ie turėtų parlamente absoliutinę daugumą atstovų. Liberalams pradėjo šiek tiek padėti ir federalinė Liberalų partija, atspausdinusi knygutę "Quoi de Neuf?" (Kas naujo?), kurioj nurodoma, kad federalinė vyriausybė Quebeco provincijai grąžina apie 500 milijonų dolerių daugiau, negu surenka iš šios provincijos mokesčiais. Toks teigimas be galo suerzino PQ vadą Rene Levesque ir jis už tai federalinę vyriausybę ir patį Trudeau iškoliojo gana piktais bei nediplomatiškais žodžiais. Claude Rayah, Le Devoir kolumnistas ir pripažintas autoritetas provinciniais klausimais, trijuose straipsniuose išdėstė savo pažiūras dėl šių rinkimų, aiškiai pasisakydamas už provincinę Liberalų partiją. Jo tvirtinimu, Parti Quebecois programa esanti totaliai nereali ir neįgyvendinama. La Presse savo antrajame priešrinkiminiame pranešime duodašitokį procentinį galimą pasiskirstymą: Liberalai 25%, Parti Quebecois apie 19%, Union Nationale (dabartinė valdančioji partija) apie 10%, Kreditistai (RC) apie 10%, Socialistai (NDP) 1%. The Montreal Star, pats didžiausias ir įtakingiausias anglų kalbos dienraštis Quebeco provincijoj skelbia tokią nuošimtinę prognozę: Liberalai apie 26%, Union Nationale apie 13%, Parti Quebecois apie 20%, Kreditistai apie 8%, kitos apie 4%. Kitaip tariant, visi viešosios opinijos apklausinėtojai nurodo, kad šie rinkimai nesuteiks nei vienai partijai absoliutinę daugumą parlamente. Gi dėl mažumos parlamente esame jau pasisakę praeitame numeryje. Tokia vyriausybė šioje provincijoje būtų tikra nelaimė. Labai galimas dalykas, kad po šių rinkimų netrukus sulauksime kitų, kuriuose jau bus visai aiškiai prašoma pasisakyti už ar prieš Kanadą. Ir dėlei to savo atsakymą paskelbėme praeitame numeryje: mums nepakeliui su tais, kurie ardo kraštą ir neturi aiškios programos. Nepakeliui ir todėl, kad PQ eilėse yra visokio elemento: nuo kraštutinių šovinistų iki kraštutinių marksistų. Toks konglomeratas negali valdyti krašto. Anksčiau ar vėliau tokia partija turės apsivalyti nuo vienokių ar kitokių elementų ir pasisakyti ko ji, iš tiesų, nori.

NEVISI SEPARATISTAI PALAIKO ATSISKYRIMĄ NUO KANADOS

Kaip The Montreal Star teigia iš jų apklausinėjimų paaiškėjo, kad didelis nuošimtis tų, kurie numato balsuoti už Parti Quebecois (t.y. Separatistų partija) nepritaria Quebeco provincijos atsiskyrimui nuo Kanados. Šie asmenys, kaip laikraštis sako, balsuoja už separatistus ne todėl, kad pritartų provincijos atsiskyrimui, bet todėl, kad nori pareikšti savo protestą ir nepasitenkinimą dabartine provincinės ir federalinės vyriausybių politika šioje provincijoje. Pažymėtina, kad Quebece jau nuo seno yra labai didelis nuošimtis balsuojančių tiktai, kad pareikšti savo protestą vienu ar kitu klausimu (pav. antrojo pasaulinio karo metu tie, kurie nenorėjo kovoti už Britaniją, apsijungė partijoje pavadintoje Bloc Populair, didele dalim panašioj į dabartinę PQ). Kaip jau minėjome praeitame numeryje virš pusės apklausinėtojų pagrindine problema laiko ne Ottawos - Quebeco santykius, bet nedarbą.

ATENTATAS PRIEŠ CHIANG KAI-SEKO SŪNŲ NEW YORKE

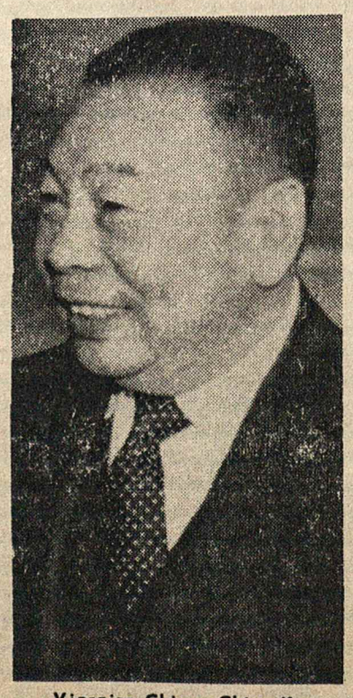

Vicepirm. Chiang Ching-Kuo

Balandžio mėn. 24 d. New Yorke du piktadariai norėjo nušauti Nacionalinės Kinijos ministerio pirmininko pavaduotoją Chiang Ching-kuo. Atentatas nepavyko, nes vienas netoliese stovėjęs policininkas spėjo laiku smogti per šovusiojo ranką ir kulką į ministerį nepataikė. Atentatininkas spėjo iššauti tik vieną šūvį. JAV-ių vyriausybė ir prezidentas išreiškė savo apgailestavimą. Formozos vyriausybė gi nenuslėpė savo pasipiktinimo, kad tokie dalykai gali įvykti Amerikoje.

PIRMASIS SATELITAS IŠŠAUTAS RAUDONOJOJE KINIJOJE

Balandžio mėn. 25 dieną Raudonoji Kinija iššovė į erdves pirmąjį savo žemės satelitą. Satelitas sveria virš 300 svarų.

Tokiu būdu Raudonoji Kinija tapo viena iš nedaugelio valstybių, žengusi pirmąjį žingsnį erdvių tyrinėjime.

APOLLO 13 ASTRONAUTAI APDOVANOTI AUKŠČIAUSIAIS MEDALIAIS

Laimingai žemėn grįžę sužalotu erdvėlaiviu Apollo 13 trys astronautai James A. Lovell Jr., Fred W. Haise Jr. ir John L. Swigert Jr. JAV-ių prezidento Nixono buvo apdovanoti aukščiausiu civiliniu garbės medaliu. Juos JAV-ių prezidentas įteikė trims astronautams Honululu saloje, kur specialiai nuskrido tai ceremonijai. Nusivežė prezidentas savo lėktuvu į ten ir dviejų astronautų žmonas, o trečiojo tėvus. Didelė žmonių minia stebėjo šį neeilinį įvykį.

APOLLO 14 SKRIS Į MĖNULĮ SPALIO MĖNESĮ ?

Komisija tyrinėjusi nelaimingą deguonies bako sprogimą pranešė, kad ji esanti beveik šimtu nuošimčiu tikra, jog priežastis esanti surasta ir ją būsią galima labai lengvai pataisyti. Kaip tiktai todėl, komisijos nuomone, sekančio mėnulinio erdvėlaivio Apollo 14 kelionės mėnulin nereikėsią atidėti ir ją bus galima vykdyti, kaip numatyta, jau šių metų spalio mėnesį.

Clevelando tautinių šokių grupė "Grandinėlė" yra išvykusi į Pietų Ameriką. Nuotraukoje šokėjai su vadovais prieš pat išvykimą.

Riaušių metu Trinidade.

TRINIDADE MAIŠTAUJAMA

Jau kurį laiką juodosios jėgos (Black Power) šalininkai maištauja šioje, neseniai iš Britų laimėjusi nepriklausomybę, Karibų saloje. Kraštutiniai juodieji pirmiausia maištavo prieš Kanadą, kad išdrįso teisti keliolika jų salos studentų už sudeginimą ir sugadinimą kompiuterių centro George Williams universitete Montrealyje. Dabar opozicija reiškiama prieš krašto valdžią. Sudeginta visa eilė namų, išplėštos krautuvės ir apie šimtą karių pasipriešino reguliariai kariuomenei. Žuvo apie dešimt žmonių. Sukilėlių spaudžiamas Sir Eric Williams, Trinidado ministeris pirmininkas paprašė atsistatydinti Trinidado kariuomenės vadą pulk. Stanley Johnson. Kariuomenės vadu vėl pakviestas pulk. Joffre Serrette

LENINO ŠIMTOSIOS METINĖS PAMINĖTOS ĮKYRĖJUSIA POMPA

Leninas, pagrindinis kruvinosios rusų revoliucijos tėvas, gimęs prieš šimtą metų (1870 m. balandžio mėn. 22 Simbirske), buvo iškilmingai paminėtas visoj Sovietų sąjungoj ir kitose Sovietų satelitinėse valstybėse. Laikraščiai buvo kimšte prikimšti visokių šlovinimų Leninui, o kasdieninis gyvenimas iki įkyrumo užgoštas to sudievinto revoliucinieriaus ir satrapo portretais, panegyrikom ir kalbom. Leninas tebegyvas - įkyriai kartojo naujieji Kremliaus valdovai ir valdovėliai, pagarbiai tą patį kartojant kitiems mažesniems pataikūnams ir valdininkams, tarsi bijodami, kad tasai melas neišgaruotų.

****
****

'NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS"
naujiems skaitytojams prenumerata tik $5.00 pirmiesiems metams

****
****

NASA viršininkas dr. Tom Paine priima garbės medalį iš prezidento R. Nixono. Kairėje prezidentas Nixon'as įteikia garbės medalius visiems trims astraunautams.

nepriklausoma lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

***

"Second class mail registration number 1952"

***

LEIDŽIA SPAUDOS B-VĖ "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

***

Vyr. redaktorius dr. Henrikas Nagys.
Administratorius ir techninikis redaktorius Pranas Paukštaitis.

TEL. 366-6220

7722 George Street LaSalle, Montreal 690, -- Quebec -- Canada.

Prenumerata metams:		Yearly Subscription Rates:	
Kanadoje	$7.50	Canada	$7.50
JAV ir Pietų Amerika	$8.00	USA & South America	$8.00
Visur kitur	$8.50	Other Countries	$8.50
Atskiras numeris	$0.25	Single copy	$0.25

Adresų pakeitimas 25 ct. (siųsti prie prenumeratos arba pašto ženklais)
Ilgalaikiai skelbimai, susitarus, gauna iki 50% nuolaidos.

BŪTINA TURĖTI SAVO NUOMONĘ!

Žmonės be nugarkaulio yra vergų padermė. Nesiryžtą pasisakyti aiškiai opiais žmonių bendruomenės ir atskiro žmogaus laisvės bei likimo klausimais neišvengiamai pakliūva po kokios nors spalvos batu ir turi susti pelėdami besaulėje vienokio ar kitokio despoto baudžiavoje. Net Šventraštis liepia būti arba karštais arba šaltais, nes drungnus išspiauna. Todėl šiame vedamajame norime pasisakyti labai kategoriškai ir aiškai – dar kartą! – Quebeco provincijos rinkimų išvakarėse. Žinome, kad laikraščiui pasiekus didelę daugumą mūsų skaitytojų, rinkimų duomenys bus jau paskelbti. Bus aišku kas laimėjo ir kas pralaimėjo. Suprantama tad, kad šis vedamasis bus taip pat lyg ir pranašystė ir žvilgsnis labai netolimon ateitin. Pranašystės rizikingos. Kalbant apie ateitį visuomet galima nudegti pirštus. Nežiūrint viso to, jaučiame tiesiog paprastą pilietinę pareigą kalbėti apie tai, kas šiuo metu netiktai visus Quebeco provincijoje gyvenančius, bet ir visoj Kanadoje įsikūrusius, lietuvius turėtų dominti.

Demokratija gal ir nėra pati tobuliausia valdymosi forma, bet kol kas nėra nei vienos geresnės, kuri galėtų ją pavaduoti. Kiekvienas turim tik vieną balsą, tiesa, bet už tai kiekvienas. Jo nepanaudoję šiuose rinkimuose /ir visuose kituose, be abejo/ išduosim demokratiją ir pačią žmogaus apsisprendimo laisvę. Mes, kurie pabėgom nuo diktatūros, anarchijos ir persekiojimų, turėtume tai atsiminti visam amžiui! Dabartinė Quebeco situacija yra labai aiški: Jei LIBERALAI negalės laimėti absoliučios daugumos atstovų provincijos parlamente, šios Kanados dalies laukia anarchija. Tokios anarchijos pradmenis mes Montrealyje jau pergyvenome, kai piemenys ir studentai /taigi – apsitrynę piemenys/ iš prancūziškai kalbančiųjų universitetų ir padugnių bandė padaryti "savo" tvarką čia. Į kur tokia tvarka veda ir kas ją kursto bent mums pasakoti nereikia.

Pranašystė, šia prasme, labai lengva – jei Parti Quebecois laimės pakankamai balsų ir atstovų, ji formaliai paralyžuos betkokį laisvės apsireiškimą šioje provincijoje. Atrodo, kad ši partija laimės apie 25% balsų. Atstovų ji gali pravesti apie 8. Panašiai pasirodys ir kreditistai – jie nors surinks mažiau balsų, bet atstovų gali pravesti apie 7. Union Nationale tikrai praras balsų ir atstovų parlamente. Nuo to kiek ši partija praras ir kiek jų daugiau laimės Liberalų partija ir priklausys tolimesnis šios provincijos ekonominis ir politinis gyvenimas. Norime tikėti žmonių sveiku protu ir todėl tvirtiname, kad Liberalų partija įstengs – nors ir sunkiai – laimėti pakankamai atstovų, kad galėtų valdyti viena. Bet kad tokia prognozė pasitvirtintų reikia kiekvieno balso. Kiekvienas žmogus, jaučiąs ir apsisprendęs už Kanadą, turėtų atiduoti savo balsą tai partijai, kuri gali šią provinciją išvilkti iš kelių metų stagnacijos bei bejėgiško tupinėjimo. Šiuo metu toji partija yra Quebeco Liberalų partija. Tie, kurie gyvendami kitose provincijose ir nepažindami nei šios provincijos sąlygų, nei pačios separatistų ideologijos bei metodų, tvirtina, kad Quebeco separatistų siekiai prilygsta lietuvių nepriklausomybės siekiams, tikrai kliedi. Nėra jokios paralelės tarp demagogiškų ir nemaža dalim marksistinių elementų toj partijoj su mūsų visos tautos siekimu laisvės. Laisvę quebekiečiai turi. Turi jie visas galimybes gyventi ir statyti savo dvikalbę /iš tiesų, daugiakalbę!/ šalį. Jeigu jie to nesugeba yra jau jų dvasinės sveikatos klausimas, o ne anglosaksų priespaudos. Prancūzus nugalėję anglai Kanadoje surašė jiems patį švelniausią kodeksą, kuriuo ir dabar dar naudojasi visi nacionalistai Quebece, reikalaudami savo laisvių. Nesame psichiatrai. Nenorime gydyti išvėsėlių. Norime laisvės ir laisvos Kanados, nes į tokią mes atvykome.

Henrikas Nagys

IR GERAI, IR BLOGAI...
(laiškai mums)

Šiuose laiškuose išreiškiamos mintys nebūtinai atstovauja redakcijos pažiūras ar nuomonę. Laiškai gali būti trumpinami. Anoniminiai pasisakymai nebus spausdinami. Red.

Gerb. Pone Redaktoriau.

Mūsų lietuvių representacinis ansamblis "Gintaras" Montrealyje, ką tik pabaigė savo gimtadienio koncertą. Tris savaites prieš koncertą, aš ir kiti "Gintaro" dalyvių tėvai, pasišovėme padėt platint tam koncertui bilietus. Tikslas buvo trejopas. Pirma, geriau supažindinti kai kuriuos Montrealio lietuvius su ansambliu ir jo veikla, antra šlubuojant paštui čia Montrealio apylinkėje, "Nepriklausoma Lietuva", kuri talpino skelbimus šiam koncertui, vėlavo savaitę ir kai kam net tris. Trečia, palengvinti įėjimą į salę. Aš asmeniškai pasišoviau parduoti 30 bilietų.

Bilietus platinti bandžiau kiek galima daugiau tarp seniau atvykusių ir čia įsikūrusių lietuvių, kurių susibūrimo centras, galima sakyt, yra Vytauto Didžiojo Klubas ir Šv. Kazimiero parapija.

Tų bilietų platinimas man buvo ypatingai didelis nusivylimas. Seniau atvykusiems lietuviams bilietų pardaviau tik tris, o iškalbų, priekaištų ir tiesiog atsisakymų pirkti buvo daug per daug. Tokiu būdu, su įtūžimu, kai kurias iškalbas, priekaištus ir mūsų lietuvių tarpusavį nesugyvenimą, čia kiek galima trumpai pabandysiu aprašyti.

Taip vadinami klubiečiai, pasirodo yra labai pasipiktinę, kad "Gintaro" koncertas nebuvo ruošiamas V.D. Klubo patalpose. Taipogi, daug priekaišto buvo, kad Vasario 16 d. minėjimas irgi nebuvo atliktas klubo salėje ir už tai jie bilietų nepirksią. Buvo sakoma, kad klubas bankrotuoja ir jis reikia gelbėt, ir darant tokius koncertus svetur, girdi, mes tą klubą prarasim.

Į visus anksčiau minėtus priekaištus bandžiau jiems išreikšt nuomonę, kad V.D. Klubas tokiam koncertui neturi tinkamų patalpų. Koncerto dalyvių – jaunuolių buvo apie 130, o turima klubo scena tokiai grupei tikrai yra per maža. Priedo numatytiems penkiems ar septyniems šimtams svečių, klubo salė yra nepatogi ir per maža. Tarp užkalbintų dvidešimt klubiečių, bilietų pardaviau tik 3.

Toliau mano kilniajam žygiui pasirinkau Šv. Kazimiero parapiją, kur tuoj po rekolekcinių pamaldų, salėje buvo ruošiamos vaišės. Tarp užkalbintų maždaug 40 žmonių nepardaviau nei vieno bilieto! Priežastis, pagal šventus kazimieriečius buvo paprasta. Vieni teigė, kad ana parapija yra "čypskeits". Kada tai buvus anoje parapijoje vakarienė ir ten ant stalo dėjo šaltus viščiukus, ir daug kam neužteko. Kiti gi prikišo kaž kokį tai $100 "Litas" davė anos parapijos jaunimui, o mūsų parapijos jaunimui nei cento. Dar kiti teigė, kad su ponais jokio reikalo nenori turėti, matai daro visokius koncertus, kad tik jiems būtų daugiau pinigų daryti balius. Dar kiti reiškė ; jeigu tas koncertas būtų daromas pas mus, t.y. mūsų parapijoj, tada tai tikrai ateitumėm ir t.t...

Toliau girdžiu Montrealio Šauliai boikotuosią šio ansamblio koncertą, dėl sumetimų įvykusių pereitais metais "Man and His World" parodoje. Girdi, ansamblis buvo atsisakęs toje parodoje dalyvauti ir pan.

Tokius Šaulius aš laikau mūsų tautiniais nepavykėliais. Taipogi prie tautinių nepavykėlių ir hipokritų turiu priskaityti ir šventus kazimieriečius ir gerbiamus klubiečius. Žinoma, aš nekalbu apie tuos, kuriems tas etiketas netinka. Aišku visi klubiečiai, šventi kazimieriečiai ar šauliai tokie nėra.

Montrealio lietuvių kolonija yra labai maža ir nesugyvenimas tarp savęs ir daugumos nesusipratimų priklauso Montrealio lietuvių vadovams, o šių patys kalčiausi, mano nuomone yra abiejų parapijų buvę ir dabartiniai Klebonai. Jie, mano manymu, gerai žino šią parapijinę atmosferą, o ar kas apie tai, Jų didžiu autoritetu buvo į parapijiečius atsiliepta, kalbėta, kad ir per pamokslą?

Pone Redaktoriau, mūsų taip mažoje lietuviškoje šeimoje Montrealyje ir jo apylinkėje, kur maždaug randasi 5000 lietuvių su visos šeimos nariais, turim maždaug 25 visokiariopas organizacijas!!! Toks kiekis organizacijų žlugdo lietuvišką vieningumą ir gražų sugyvenimą. Prašau nesuprast kad aš smerkiu visas organizacijas, ne, bet aš atsikratyčiau jų nors 18. Norėčiau čia paaiškinti ką aš turiu omenyje.

Jaunam ir labai energingam, prieš kelis metus atvažiavusiam į Aušros Vartų parapiją kunigui ir dar vienai ir kitai užsispyrusiai lietuvei-savanaudei, meistriškai sukaldė čia jau seniai įsikūrusią skautų organizaciją, įsteigdami ateitininkus. Prasmiškai nieko blogo nėra, bet perskirt lietuvišką jaunimą į dvi dalis aš irgi skaitau tuos kur tai įvygdė yra taip pat lietuvių tautos nepavykėliais. Į stovyklą būdavo susirinkdavo apie 100 jaunųjų, nesvarbu kaip juos ten bepavadinsi, o dabar vos 50 į skautų stovyklą ir maždaug tiek pat į ateitininkų stovyklą. Tokių pavyzdžių tarp 25-kių organizacijų yra labai daug. Tiesiog skandalas!

Baigdamas aš patarčiau, kad mūsų lietuvių Montrealyje visų organizacijų pirmininkai, prezidentai ir kiti išrinkti atstovai, vieną artimą gražią dieną susėstų prie bendro stalo ir viešai pasmerktų tokį nesklandų lietuvių nesugyvenimą. Čia aš irgi priskaitau abiejų parapijų klebonus.

Jonas Žurkevičius

VOKIETIJA
VASARIO 16 KAISERSLAUTERNE IR SCHWETZINGENE

Vokietijos lietuviai šiemet nerengė centrinio Vasario 16 minėjimo, o buvo pasistengta, kad galimai daugiau apylinkių tą progą atšvęstų savo namuose. Žinoma, iškilo paskaitininkų ir menininkų klausimas. Arčiau viena kitos esančios apylinkės taip suderino minėjimo laiką, kad galėjo pasinaudoti tomis pačiomis pajėgomis. Kaiserslauterną nuo Schwetzingeno skiria tik apie 80 kilometrų, tad jau iš anksto abiejose vietovėse buvo užplanuota ta pati programa.

VASARIO 16 gimnazijos mokinių choro dalis. Nuotrauka Fr. Skėrio.

Paskaita

Paskaitai buvo pakviestas jauniausiasis Vasario 16 gimnazijos mokytojas, jos 1959 metų abiturientas, Tuebingeno universiteto sociologijos mokslų magistras Vincas Bartusevičius, kuris savo paskaitoj minėjimo dalyvius iš karto lyg ir išgąsdino, paklausdamas, ar nėra truputį juokinga metai iš metų vis minėt Vasario 16, kalbėt apie nepriklausomybę, kuri seniai prarasta. Atrodą, kad atliekamas tam tikras ritualas, kad po to būtų galima jaukiai praleisti laiką. Jeigu jaunimas pasakytų, ką jis galvoja apie minėjimus, tai neišgirstume komplimentų. Po šio kritiško įvado Bartusevičius ieškojo minėjimų prasmės ir ją rado įvairiopą. Pirmoj eilėj Vasario 16-toji esąs simbolis, skatinąs angažuotis akcijai, atskleisdamas veiksmo prasmės sąryšį. Vasario 16 reiškia įpareigojimą dėti visas pastangas, kad ji vėl pasikartotų. Gyvenime esą svarbių momentų, kada padaromi teisingi sprendimai, galioją ilgiems laikams. Mūsų tautoje vienas iš tokių momentų yra Vasario 16-toji, lietuvių tautą išvedusi iš vergijos į nepriklausomą gyvenimą. Ji įpareigoja dabarties lietuvius ryžtis „nerealiems" sprendimams ir žygiams, kurie pajėgtų pakreipti gyvenimą norimu keliu. Toliau buvo keltas klausimas, ar tautai yra būtina turėti savo valstybę. Atsakant buvo pastebėta, kad, tik sukurdama valstybę, tauta gali save pilnai išreikšti. O maža tauta, kokia yra lietuviai, ilgainiui galės išsilaikyti tik savoje valstybėje. Palietęs lietuvių tautos dalį tremtyje, prelegentas ieškojo jos uždavinių. Tuoj po II Pasaulinio karo buvę gyvenama grįžimo viltimi. Atrodė kone išdavikiška mintis, kad kas nors liktųsi svetimuose kraštuose, sulaukus nepriklausomybės. Praėjus 25 metams, reikalas jau kitoks. Jau galima drįsti teigti, kad ne visi grįžtų ir į išlaisvintą Lietuvą. Seniesiems, kurie su labai didelėmis pastangomis įsikūrė užsieniuose, reiktų vėl iš esmės keisti gyvenimą, o tai sunku. Jaunimui daugeliu atvejų grįžimas būtų kažkas panašaus į tai, ką išgyveno jų tėvai pasitraukdami iš Lietuvos. Apskritai, anot Bartusevičiaus, emigrantui kelio atgal į tėvynę beveik nėra. Tad reikia ieškoti uždavinių ten, kur gyvenama. Jie esą dvejopi: politiniai ir kultūriniai. Politiniai — tai pareiga liudyti visam pasauliui, kad Lietuvai išplėšta laisvė ir kad laisvė yra vertybė, kurios negali atsisakyti jokia tauta. Kultūriškai — tai meno ir mokslo puoselėjimas, ypač išryškinant lietuviškuosius bruožus ir galimybes. Skatino ryžtis ne grįžti namo, o dirbti Lietuvai. Kalbėjo apie vidinį ryšį su tauta, apie mažumos sunkumus priešiškai ar nesuprantančiai nusistačiusioje aplinkoje. Dauguma turi tendenciją persekioti mažumą, jei ne prievarta, tai bent pajuoka. Tad kai kas gėdinasi pasirodyti, kas esąs, kartais net išsižadėdamas savo vardo. Gyvenant dviejose visuomenėse ir iš abiejų šį tą gaunant, abiem turima ir pareigų. Lengvai kyla pavojus įsilieti į vieną visuomenę, į stipresniąją, į tą, kuri būtinesnė. Iš lietuviškosios visuomenės pasitraukti yra lengviau. Tada ir ateina nutautimas. Kiekvienas privalo sau pačiam atsakyti į klausimą, kodėl jis turi būti lietuviškoje visuomenėje. Tas atsakymas bus įvairus. Buvo primintas Vokietijoje kylančios poetės Aldonos Gustaitės pavyzdys. Ji Lietuvą paliko būdama 10 metų amžiaus. Užaugo Berlyne. Lietuviškai moka silpnai, poeziją rašo tik vokiškai. Tačiau ji negalinti savęs kitaip suprasti, kaip lietuvės.

Savo paskaitos pabaigoje kalbėtojas svarstė santykius su pavergtuoju kraštu ir jo valdovais, teigdamas, kad tie santykiai laiko tėkmėje turi keistis. Tačiau visada visuose veiksmuose, jų centre turi būti nepriklausomos Lietuvos siekimas. Jėgos laimėjimo pripažinti negalima. Mes esame nusistatę prieš komunizmą, kuris vykdo rusiškąjį imperializmą, kuris pavergia žmogų ir užgniaužia laisvę. Tačiau nereikia pavojaus suabsoliutinti. Sveikintinos pastangos, norinčios sulaužyti uždangas. Galima kalbėtis, tik nereikia užmiršti principų. Išorinis sukomunistėjimas ne kiekvienu atveju reiškia ir vidinį.

Galop paskaitininkas reiškė įsitikinimą, kad lietuvių tauta išliks gyva ir išsikovos savo valstybę. Jau ne kartą buvo pavergtas lietuvis, tačiau jis kovojo už geresnę ateitį ir laimėjo. Tad reikia ne dejuoti, o dirbti dėl gražios savo tautos ateities.

VASARIO 16 gimnazijos mokiniai - Vilčinskaitė Živilė ir Zaliukas Romas šoka "Rugučius". F. Skėrio nuotrauka.

Meninė programa

Vasario 16 gimnazijos mokytoja Eliza Tamošaitienė su grupe moksleivių paruošė šiems minėjimams įspūdingą meninę programą. Pirmiausia buvo dainos. Dainavo 8 gimnazistės ir pati mokytoja, akordeonu palydint kun. Stasiui Šileikai. Įvadui sudainuota „Jau vakaras buvo", o paskui sekė partizanų dainos, pradedant Sibiro stovyklų lyg ir himnu „Prabilkite": po jos „Aš verkiau parymus", „Kai verkiančio smuiko", „Pražydo jazminai" ir „Partizano dalia". Skaidrūs ir jautrūs mergaičių balsai veržte veržėsi į klausytojų širdis, spaudė ašaras. Dalyviai jautėsi lyg tautinėse pamaldose. Kitoje dalyje sušokti tautiniai šokiai „Kepurinė", „Lenciūgėlis" ir „Mikitienė". Šis pastarasis naujas Vasario 16 šokėjų repertuare ir labai pasisekęs. Pabaigai mergaitės šoko pačios Tamošaitienės šiai progai sukurtą šokį valso ritme pagal dainą „Nemunėlis". Šokio metu toji daina skambėjo iš juostos; ir taip jungėsi į žavingą vienetą žodžiai, melodija ir mergaičių gracija. Mergaitės buvo pasipuošusios naujais rūbais, kuriuos tai progai gražiai pasiuvo mokyt. Herta Motgabienė. Mėlyna ir balta spalvos priminė Lietuvos dangaus žydrynę ir Nemuno bangas. Visa programa buvo iškaišyta deklamacijomis. Minėjimus atidarant, kai prisimenami žuvusieji, Živilė Vilčinskaitė deklamavo Bernardo Brazdžionio „Lietuvos vardas". Meninės programos metu Marytė Kuršytė deklamavo Alės Rūtos „Laisvės", o Ričardas Palavinskas Jono Aisčio „Tėviškės žemelė"

Rengėjai ir dalyviai

Tiek Kaiserslauterne, tiek ir Schwetzingene minėjimų rengime bendradarbiavo tų apylinkių LB valdybos su Labor Service kuopų vadovybėmis. Kaiserslauterne LB apylinkės pirmininkas Vytautas Stončius minėjimo vadovavimą perleido 8593 LS kuopos vadui mjr. Juozui Venckui, o Schwetzingene pirmininkas Mikas Miniauskas — 8591 LS kuopos vadui mjr. Jonui Valiūnui. Abiejų kuopų vadovybės pasirūpino menininkų atvežimu iš Gimnazijos. Schwetzingene kuopa taip pat finansavo ir svečių vaišes, o Kaiserslauterne tai atliko V. L B apylinkė.

Schwetzingeno apylinkės nariai yra kartu ir 8591 LS kuopos nariai, kuopos vadovybei pasisekė gauti iš darbdavio laisvą dieną vasario 16, tad ir minėjimas įvyko pačią sukakties dieną. Kaiserslauterno apylinkės narių tarpe yra daug lietuvių, kuopai nepriklausančių. Minėjimas čia įvyko šeštadienį, vasario 14 d. Minėjimo proga buvo atliktas taip pat metinis apylinkės narių susirinkimas, išsirenkant naują vadovybę. Į valdybą išrinkti Juozas Poškaitis ir Vytautas Stončius, o revizorium — Stasys Ramanauskas.

Svečiai

Abiejuose minėjimuose dalyvavo ir svečių. Kaiserslauternan buvo atvykęs Vasario 16 gimnazijos direktorius Vincas Natkevičius su ponia. Krašto valdybos sekretorė Ona Bartusevičienė, mokyt. Vytautas Svilas. Krašto valdybos reikalų vedėjas Justinas Lukoševičius ir mokyt. kun. Jonas Dėdinas dalyvavo abiejuose minėjimuose. Schwetzingene buvo amerikiečių bataliono vadas su keletu karininkų, kun. dr. Juozas Navickas, tėv. Alfonsas Bernatonis, o taip pat Vasario 16 gimnazijos ūkvedys ir mokytojas Antanas Veršelis su būriu programoje nedalyvaujančių moksleivių.

Kun. Bronius Liubinas (ELI)

"EUROPOS LIETUVIS"

Prof. dr. A. RAMŪNO, Ottawos Universiteto Lyginamosios Pedagogikos Centro direktoriaus ir Pedagoginių Mokslų Fakulteto vicedekano, nauji veikalai:

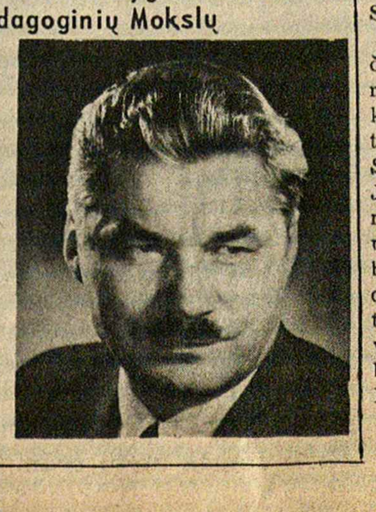

◈ DEVELOPMENT OF THE WHOLE MAN THROUGH PHYSICAL EDUCATION -----
Išleido Ottawos universitetas, 435 psl. Įvadą parašė Avery Brundage, tarptautinio olimpinio komiteto pirmininkas. Prof. J. Maritain pareiškė apie šį darbą: "Tai galutinis klausimo nušvietimas".

◈ DIALOGE ENTRE ROME ET MOSCOU -----
Ekumeninis žvilgsnis į Rusijos ir Europos santykius praeityj, dabartyje ir ateityje. Įvadą parašė kardinolas Koenig. Išleido Ottawos Un-tas. (prancūzų k.)

◈ IŠ SUTEMŲ Į AUŠRĄ ----
Jame iškeltos naujos mintys apie žmogų, tautą ir žmoniją kosminiam amžiui auštant.

Veikalai gaunami A.V.parap. Kioskoje, 1465 De Seve St., Montreal 205, P. Q.

MŪSŲ BENDRUOMENĖS ORGANIZUOTUMAS

Sparti technikos pažanga greitai keičia žmogaus gyvenimą bei jo formas ir stato kaskart vis didesnius reikalavimus. Technikos patobulinimai palengvina darbą, paspartina gamybos procesą, parūpina daugiau patogumų ir patiekia vis sudėtingesnių veikimo priemonių. Šitoks progresas savaime vis labiau komplikuodamas žmonių gyvenimą pareikalauja iš jų aukštesnio pasiruošimo bei geresnio patyrimo savo pasirinkto darbo ar veikimo srity. Sėkmingiau visą tai pasiekti žmonėms teko pasiskirstyti į profesijas, specialybes ir visokio patarnavimo bei veikimo grupes. Šitokiu būdu susiformavo pastovios konkretaus darbo profesijos, veikimo grupės ir pagaliau gyvenimo sritys. Normaliam tenkinimosi šių laikų sudėtingiems reikalavimams ir komplikuotiems interesam yra būtina, kad visos tos sritys būtų aktyvios ir efektingos bendroje žmonių gyvenimo raidoje. Tuo būdu kiekviena sritis įgaudama vis didesnės reikšmės, įtakos ir prisiimdama daugiau atsakomybės bendrame žmonių gyvenimo komplekse, visai pagrįstai pareikalauja joms priklausomo pripažinimo, teisių ir privilegijų. Vienok, stipriai įsigalėjęs kaikurių sričių nepelnytas pirmavimas, dominavimas ar net savivaliavimas visuomeniniame, valstybiniame ir tarptautiniame gyvenime ir šiais visokios pažangos laikais tebeardo sistematingo gyvenimo pagrindus ir trukdo normaliai jo eigai. Savanaudiškumu, išnaudojimu ir materializmu grindžiama gyvenimo sąranga netenkina ir negali tenkinti žmonių daugumos būtiniausių poveikių bei interesų ir gyvenimą veda vis į dar nenormalesnę būklę. Užtat žmonija gyvena ūkinėje suirutėje, politiniame chaose ir dvasiniame nuosmukyje. Šitokia gyvenimo tikrovė aiškiai ir konkrečiai reikalauja didesnio žmonių organizuotumo ir sumanesnio visų veikimo sričių suderinimo.

Išeivija, kuri nori sėkmingiau vykdyti jai tautos pavestą misiją, turi išsilaikyti tautinėmis bendruomenėmis. To galima pasiekti tiktai sistematingai koordinuotu visų sričių veikimu ir to veikimo darniu suderinimu bendros veiklos apimtyje. Mes, lietuviai, nesame to pasiekę, nors pavieniai daugumoje to norime, laukiame ir siekiame. Mes pilni daug gražių norų, idėjų ir iniciatyvos. Tai paliudija didelis skaičius organizacijų. Bet mes neturime geros visų tų organizacijų organizacijos. Neturime suderinto veikimo formų, aiškios tvarkymosi sistemos, visus jungiančios sandaros ir vieno bendro vadovavimo. Viso to pasėkoje dar vis tebeturime organizacijas, kurios tebesiekia dominavimo ir pirmavimo bendroje veikloje. Taip pat turime organizacijas, kurios tuos pačius siekius siekia ir tuos pačius bendrus reikalus sprendžia solo veikimu. Turime organizacijų, kurios bežinomos tik iš pajų, kurių veiksmas ribojasi vien siaurais savo interesais. Turime irgi ir tokių organizacijų, kurios bežinomos tik iš pavadinimo, nors jų aktyvus veikimas būtų naudingas ir reikalingas bendrai visuomeninei veiklai. Visos organizacijos yra geros ir reikalingos, tik jų veikimą reikia koordinuoti ir suderinti, kad jis daugiau pasitarnautų bendriems bendruomenės interesams ir tautiniams siekiams. Pagaliau turime dar didelę dalį bendruomenės su gražiais norais, gera valia, dideliais užsimojimais, aiškiu tautiniu sąmoningumu ir tvirtu atsakomybės pajautimu, bet nepasireiškiančia aktyviu veikimu. Šita bendruomenės dalis dar nėra įjungta į bendros apimties uždavinių vykdymą ir nėra panaudota pozityviam ir kūrybiniam darbui. Bendruomenės suaktyvinimo, organizacijų koordinavimo bei derinimo klausimas turėtų būti išspręstas pačioje pirmoje eilėje. Šio klausimo nudelsimas stabdo visų kitų svarbių klausimų sprendimą ir sėkmingą bei normalų bendrų bendruomenės uždavinių vykdymą. Bendruomenės su didžiąja raide pastatymas ant aiškių, stipresnių ir gyvenimiškesnių pagrindų yra neatidėliotinas reikalas. Nebe tik žodžiais ji turėtų būti pagrindine jungtimi, bet konkrečiais veiksmais, darbais ir veikimu. Turėtų būti koncentruojamos visos bendruomenės pastangos, galimybės bei priemonės apjungiant visų sričių veikimą vienos vadovybės bendra veikla. Pasidalindami savų interesų tenkinimo grupėmis, tik išsklaidom savo pastangas, išbarstome savo išteklius, netenkame bendruomenės daugumos pritarimo bei duosnumo ir nebeatliekame ir negalime atlikti tautos uždėtų paskirčių bei sėkmingai vykdyti savo bendrų užduočių.

Visuomeninė veikla nėra ir negali būti kurios nors bendruomenės dalies, grupės ar pavienių individų reikalas. Tokiais atvejais veikėjai pasidaro visuomenės veiklos aktoriais, o bendruomenė tiktai tuo vaidinimu nesidomindama auditorija. Pilnai, plačiai ir našiai veiklai yra būtinai reikalingas visos bendruomenės aktyvus veikimas, pritarimas ir dalyvavimas. Tas įmanoma pasiekti tik gerai organizuotu visų sričių veikimu ir jų koordinuojant ir sumaniai suderinant bendros veiklos apimtyje. Mes turime sričių, kurios dar nėra įsijungusios aktyviai į bendrą veiklą. Viena iš tokių yra visuomeninio ūkio sritis. Šios srities didžiausia ir aktyviausia grupė yra verslininkai ir kiti ekonominio, finansinio, profesinio bei ūkinio sektoriaus buvę ir dabartiniai darbuotojai ar jų junginiai bei vienetai. Šiuo metu vienur jie dar visai neorganizuoti, kitur veikia labai silpnai, o trečiur jų veikimas ribojasi vien savais interesais. Tai tik apgailėtinas reiškinys ir šitokia būklė turėtų būti skubiai taisoma. Šios srities žmonės turi nei kiek nemenkesnį tautinį sąmoningumą, tautinės atsakomybės pajautimą, bendrą reikalų supratimą ir pozityvaus bei kūrybiško darbo patyrimą, kaip ir visų kitų sričių darbuotojai. Jiems nei kiek nemažiau rūpi tautiniai reikalai ir bendrieji išeivijos uždaviniai. Jie gali ir turi į bendrą veiklą įnešti nei kiek nemažesnį įnašą, kaip ir visos kitos veikimo sritys. Trūksta tik organizuotumo ir paskatinimo. Nėra abejonės, kad visų pirma yra reikalingas jų pačių didesnis ryžtas, daugiau iniciatyvos bei veržlumo save išvesti per visas kliūtis iš dabartinės būklės į aktyvios veiklos barus. Tikrumoje niekas neturėtų suabejoti, kad visuomeninio ūkio sritis reikalinga bendrajai veiklai arba ji turi ir gali užimti toje veikloje svarbų ir atsakingą barą. Vienok, taip nėra. Vis dar tebesilaikoma nerašyto ir nedeklaruoto dėsnio, kad visuomeninė veikla priklauso tik parinktiems asmenims ar grupėms, kurios saugo grupinius interesus ir neleidžia veiklai nukrypti nuo linijos. Užmirštama arba sąmoningai nenorima prisiminti, kad mūsų tautos visuomeninis ūkis gerai susiorganizavęs kooperatyviniais ir kitais ūkinės veiklos pagrindais sugebėjo, be išvystytos pramonės ir žemės turtų, trumpu laikų pasiekti ekonominiai pajėgių valstybių gyvenimo standartą ir tuo atkreipti į save pasaulio dėmesį. Nepriklausomybės laikų visuomeninio ūkio sritis netik neatsiliko nuo kitų sričių, bet tvirtai žengė su jomis petys petin pažangos keliu. Tas kelias neturėjo būti pamestas ir išeivijoj. Jeigu tas kelias buvo naudingas ir reikšmingas anais laikais, tai tuo jis naudingesnis ir reikšmingesnis išeivijos bendruomeniniam gyvenimui. Pažvelgę į išeivijos istoriją pamatysime, kad tos bendruomenės, kurios savo veikloje bazavosi tik politiniu ir visuomeniniu veikimu greitai sunyko. Gi, tos bendruomenės, kurios sugebėjo jungti visas veikimo sritis į bendrą veiklą, šiandieną vadovauja netik pasaulio ūkiniam susitvarkymui, bet per jį duoda sau palankias politines kryptis ar sroves. Mes nenorėkime to pasiekti, bet mes turime daugiau pasimokinti ir pasisavinti iš jų kas naudinga mūsų veiklai, kad galėtume sėkmingiau grumtis su likimo pavojais ir būtume pilnai atsparūs tautos išnykimo grėsmės.

J. KARPIS

J. A. VALSTYBĖSE

Kas labiausiai paremia dabarties lietuvių kultūrinius reikalus? Tik Lietuvių Fondas! Šiais metais lietuvių kultūros reikalam paskyrė 37,000 dol. Tie pinigai paskiriami iš Fondo procentų. Kai Fondas turės milijoną, tada lietuviškiem reikalam paskirs apie 70,000 dol. kasmet. Tad visi kviečiami įsijungti į Lietuvių Fondą. Prisidėkime prie tų, kurie remia lietuvišką kultūrą. Stokime nariais į Fondą. Nario mokestis 100 dol. (nurašoma nuo pajamų mokesčio). Aukas siųsti N. Y. ir apylinkių vajaus komiteto pirmininkui: Lithuanian Foundation, c/o Dr. J. Kazickas, 530 Fifth Ave., New York, N. Y., **10036.**

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation

NAUJI NARIAI IR ĮNAŠAI

377. Grušys P. $100
378. Žurauskas V. $100
379. S.B. /Toronto. $100
380. Treigys Sergėjus $100

Papildė įnašus:

191. Montvilas Vytautas iki $400.

Grušys P. gyvena Wawa, o Žurauskas V. - Sault Ste Marie. Visi kiti gyvena Toronte. Šiais metais į Fondą įstojo 19 narių. Metinio plano išpildymui reikia gauti 60 narių. Kai kuriose apylinkėse jau 2 - 3 metai neatsiranda naujų narių /Montreal, St. Catharines, Winipeg, Edmonton, Vancouver/, o Fort William jau penkti metai neatsiliepia nieks. Wellande neatsirado nei vieno lietuvio - Fondo nario. Kai kur ir įgaliotiniai apsnūdo - nieko nebeveikia. Vienas rašo kad "šerų platinimas" gerokai apsnūdo ir sunku atgauti Fondo pradinį populiarumą. Įgaliotinio pareiga yra pabudinti iš apsnūdimo. Fondo išugdymas yra netik įgaliotinių, bet ir Tarybos narių pareiga. Negalime skųstis dėl Toronto, Londono, Ottavos, Sault Ste Marie ir Sudburio apylinkių.

1970 m. balandžio 4 d. Fondo Tarybos nariai /9 iš 12/ posėdžiavo Liet. Namuose ir nutarė:

Visuotiną narių susirinkimą šaukti rudenį. Pelno paskirstymą /$3000/ daryti gegužės mėn., bet pirma papildyti pelno skirstymo komisiją kviečiant 3 Bendruomenės atstovus. Į sekančią Fondo Tarybą kviesti 4 B-nės atstovus. Priimtos "pelno skirstymo taisyklės" kaip paskutiniame narių susirinkime nutarta. Valdybos sekretorium išrinktas Pr. Bastys. Fondo ir B-nės santikiai pasidarė normalūs. Kr. Vald. pirm. dr. S. Čepas yra palankus Liet. Fondui. Jis leido naudotis Fondui Krašto Vald. spausdinimo priemonėmis ir patalpomis. Tautiečiai kurie anksčiau sakė "susitvarkykite su Bendruomene Toronte tai ir aš duosiu įnašą". Dabar su Bendruomene jokios trinties nebeliko, tai įnašus siųskite Fondo iždininkui adresu: 325 Seaton St., Toronto 2, arba įmokėti Lietuvių bankeliuose.

P. Lelis-Vajaus ved. ir izd.

Sandaros I Apskrities Suvažiavimas

Sandaros I apskrities suvažiavimas įvyks gegužės 24 d. 11 v. iš ryto Lietuvių Piliečių klubo salėje, 67 Wernon St., Worcester, Mass.

Sandaros kuopos ir nariai prašomi įsitempti virš minėtą dieną, 1:30 v. p. p. įvyks šaunus banketas. Sandaros 16 kuopos, bendrai su apskričiu. Tai bus sandariečių šventė Worcestery, kaip ir kas metai gražiame gegužės mėn.

Lietuvių Klubo Veikla

Šiais metais Lietuvių Amerikos Piliečių klubui sueis 60 metų gyvavimo veiklos. Naujai išrinkta 1970 metams valdyba yra užsibrėžusi klubo veiklą pagyvinti. Šiame klube vyksta beveik visi Hartfordo ir apylinkių lietuvių susirinkimai, minėjimai, koncertai ir k toki parengimai.

L.B. SOCIALINIO KLUBO VEIKIA PLATI IR ŠAKOTA

Daugiau negu dešmt metų veikiančio L.B. Socialinio Klubo veikla yra plati ir šakota. Bene tai bus vienintelė Chicagoje organizacja, kuri patarnauja tautiečiams ne tik JAV-bėse, bet ir kituose kraštuose.

Palyginus su praeitais metais klubo veikla padidėjo dvigubai. Į šį kluba kreipiasi vis daugiau asmenų, prašydami asmeniškai, raštu ar telefonu informacijų bei patarimų jiems rūpimais socialinio draudimo, nedarbo, medicare ir pan. reikalais.

Klubo veikalų vedėjas teikia informacijas, bet kartu ir užpildo įvairias formas ir reikalui esant, nueina ir valdines, savivaldybines ir kt. įstaigas, padėdamas klubo nariui išsiaiškinti tose įstaigose.

Tuo būdu buvo padėta išrūpinti senatvės, nedarbingumo pensijos, Workmens, bedarbių pašalpos, o iš Vak. Vokietijos ir Austrijos pašalpos. Taip pat padėta gauti Amerikos pilietybę.

Vargas, kad neturime lietuvių kalba savo spaudos organo, kuriame galėtume patalpinti aktualius pranešimus soc. dr. ir kitais reikalais. Tam reikia specialių lėšų, o klubo kasa tuščia, nes nemaža narių iki šiol dar nesumokėjo menko nario mokesčio (1 dol. metams). Veiklai plečiantis daugėja išlaidos.

Žinant, kad tai vienintelis toks klubas, atliekąs visiems be skirtumo patarnavimus, reikia, kad rašytųsi daugiau narių ir aukų, kad klubo naudinga veikla būtų išplėsta.

Korespondenciją ir nario moadresu: Lithuanian Social Club, 3548 S. Emerald Ave., Chicago, Ill. 60609. Tel. LA 3-1387 skambinti tik po 6 val. vak.) **V-ba**

Kaip Sudaromi Testamentai

Paruošė dipl. teis. **Pranas Šulas.** Peržiūrėjo teisėjai **Alphonse A. Wells** ir **Frank Monchun.**

**

Čia suosekliai aptariamas testamentų reikalingumas ir jų galia, bei nurodoma jų forma ir paduodami pavyzdžiai ne tik pagal JAV veikiančius įstatymus, bet ir Vokietijoje, Anglosaksų pasaulyje ir kt.

**

Atskiru skyriumi — "Klausimai ir atsakymai" — aiškinami su testamentų sudarymu kylantys neaiškumai, tuo būdu patiekiant lengvai suprantamus nurodymus, ką daryti, kaip, kodėl ir ko vengti. Knygos kaina $3. Pinigus su užsakymais siųsti: "Sandara" 840 W. 33rd **St., Chicago, Ill. 60608.**

trumpmenos

• "Dietinis maitinimas pagal talonus atleidžiamas..." įrašyta ant dailios lentelės, kuri pakabinta prie Vilniaus dietinės valgyklos. Visi žinome, kad galima žmogų atleisti iš darbo, kad galima nusikaltėliui atleisti kaltę, — rašo vilniškė "Tiesa", ir prisipažįsta, kad "panašių kalbos 'šedevrų' pamatysime ne vienoje įstaigoje" Vilniuje.

Panašių "šedevrų", deja, tikrą perteklių turime ir užsienių lietuvių spaudoje, o todėl tereikia viltis, kad spaudos bendradarbiai svetur rūpestingai perskaitys naująjį "Laiškai lietuviams" skyrių, pavadintą "Gimtasis žodis". Tiesa, ir anksčiau mūsų laikraščiai protarpiais įsivesdavo panašius skyrelius, tačiau pastarasis bene bus praktiškiausias. Be ilgų išvedžiojimų jame aiškiai ir suglaustai nurodoma į dažniausiai mūsuose pasitaikančias kalbos klaidas. Skyriaus tvarkytojas prof. P. Jonikas ir žurnalo redaktorius kun. J. Vaišnys iš tikrųjų praktiškai parodo pagarbą gimtajam žodžiui... Telinkėtina, kad jųjų žodis prasiskverbtų iki mūsų rašančiųjų rašomųjų mašinėlių.

• Recenzuodamas "Šeštąją pradalgę" Rimas Skaidrys "Laisvojoje Lietuvoje", apie P. Orintaitės apybraižą rašydamas, atspausdino ir tokį sakinį: "Pasakojimo priemonės, sutirštintos paraboliškais išsireiškimais, tropais - hiperbolėmis ir metaforomis, apybraiža per daug praturtina nevelėse naudojamais elementais /hipertonija/"...

Iš tikrųjų hipertonija...

• Kai viena iš pačių gabiausių ir pajėgiausių Lietuvos dramos aktorių M. Mironaitė prieš keliolika metų nuo lietuviškosios scenos nulipo ir perėjo dirbti į Vilniaus rusų teatrą, tūlas nuoširdžiai nustebo, ir bematant gandonešiai šiapus ir anapus pradėjo aiškinti tokio įvykio priežastis. Atrodo, kad tos priežastys su politika nieko bendra iš tiesų neturėjo, o dabar M. Mironaitė pagaliau vėl sugrįžo į lietuviškąjį teatrą. Aktorė vaidina naujame Jono Avyžiaus veikale "Sūkuryje", kurį H. Vancevičius kovo 14 d. pastatė Vilniaus akademiniame dramos teatre.

Naujoji drama yra scenizuota pagal J. Avyžiaus romaną "Antplūdis", kuriame vaizduojami nacių okupacijos metai Lietuvoje. Autorius yra vienas gabiausių dabartinių lietuvių prozininkų, pažįstamas jis ir užsienių lietuvių skaitytojams: du išeivijos savaitraščiai prieš kurį laiką perspausdino jo romaną "Kaimas kryžkelėje".

• Kai mes čia bent laikraštinę kalbą stengiamės apsaugoti nuo jon besibraunančių angliškų žodžių, Vilniaus spaudoje tų angliškų žodžių, kartais atrodo, iš tikrųjų yra per daug. Keleiviniai lėktuvai tenvadinami "laineriais", išsiuntėjai — "dispečeriais", žemrausiai — "buldozeriais", o "dizaineriui" lietuvišką atitikmenį iš tiesų sunku surasti...

Vilniaus "Elfos" gamyklos dizaineris K. Račkaitis apipavidalino naują lietuvišką magnetoną "Dainą". Dizaineriai, vadinas, yra dailininkai, kurie sukuria pramonės gaminių išorę. Lietuvoje ir aplamai Tarybų Sąjungoje tai nauja profesija, o dizaineris K. Račkaitis pasiguodžia savo profesiniais rūpesčiais:

— Kuriant "Dainos" išorę, man talkininkavo daug inžinierių, visi rūpinosi, kad gaminys būtų gražus... Daugumos nuomone, naujasis mūsų magnetofonas projekte atrodė neblogai... Tačiau pradėjus gaminti jis prarado savo gerą išvaizdą — pasidarė vienspalvis, pilkas, negyvas. Tokiu jį padarė gamyklos, kurios mums teikia medžiagas. Jų administratoriams mažiausiai rūpi, kaip atrodys "Daina"... "Imkite, ką duodame. Nenorite? Visai negausite!" Štai pagrindinis tokios veiklos principas. Tai netvarka...

Žinoma, kad tai netvarka, bet ir tokiose sąlygose Vilniaus gamybininkai vis dėlto įstengia per metus pagaminti beveik 200.000 "vienspalvių, pilkų ir negyvų" magnetofonų.

• Nenuobodus apybraižininkas, su labai gudriais išraitymais parašytų prisiminimų knygų autorius, vidutiniškas prozininkas ir entuziastingas sovietinės valdžios šalininkas Antanas Venclova neseniai išspausdino naują savo eilėraštį, pavadintą "Ars poetica". Šit, pirmasis to eilėraščio posmas:

Eilerasčiui gražinkim formą!
Užteks tų posmų be prasmės,
Ir be tvarkos, ir be drausmės!
Mes pasisakome už normą!

Toks karingas drausmės ir normos troškulys skamba kažkaip policininkiškai ir tiek...

R.E.M.

Čikagos publika "Draugo" romano iškilmėse, dainuojant solistei G. Čapkauskienei.

KULTŪRINIS PUSLAPIS

KULTŪRINĖ KRONIKA

KŪRYBINGAS VAKARAS

Čikagoj leidžiamų "Akiračių" mestas šūkis: "Skelbkime Tylos Metus!" nepasiekė, o jei ir pasiekė, tai nesujaudino montrealiečių. Šių metų balandžio mėnesio 11 d. "Baltijos" stovykla atšventė savo penkerių metų jubiliejų. Atšventė nuosaikiai, be sieksninių prakalbų, žalia gelumbe dengtų stalų. Nenuobodžiai. Pati gi vakaro programa buvo išskirtinai įdomi daugeliu atžvilgių.

Visų pirma geru lygiu. Meniškumu. Rodos, ką gi prasimanysi turėdamas ribotas vietines pajėgas? "Baltijos" stovyklos vadovybė nepabūgo kviestis paramos iš "draugiškosios Ontario respublikos". Iš Toronto pribuvo B. Vaitkūnaitės - Nagienės vadovaujamoji išraiškos šokio grupė /iš Toronto universiteto/. Juostos pavidalu atgabenti buvo "Birbynės" ansamblio įdainiai. Pagaliau skautų vyčių dėka buvo įvesta naujovė mūsų parengimuose - skaidrės, vaizduojančios stovyklavimą.

Montrealis, savo ruožtu, prisidėjo prie programos irgi keleriopai. Visų pirma "Gintaro" ansamblis atliko eilę muzikinių numerių. Jauniklės mūsų mergaitės pašoko, ar teisingiau, atliko eilę ritminių judesių, skaidrių iliuminuotam fone. Poetė Saulaitytė parengė montažinį tekstą, kuriame nestigo tyro poetiškumo. Užvis svarbiau p. Juozas Piečaitis surado kūrybingą formą įjungti tuos visus elementus į darnią visumą. Tikrai, ši programa pasižymėjo darnumu, aiškia nuovoka ko siekiama. Net ir tradiciniai "dėkojimai" programos dalyviams praėjo nekasdieniškai. Panašiai, kaip televizijoj, dalyvavusių pavardės buvo skelbiamos iš užkulisio. Kaip ekrane "credits". Dalyviai, žinoma, išėjo scenon nusilenkti, bet nebuvo pastangos perdėtai iškelt kiekvieno nuopelnus. Tai buvo palikta įvertint publikai, ir tai ji padarė karštom katutėmis.

Kadangi daugumos publikos buvo neseniai mačiusi "Gintaro" koncertą, nenuostabu, kad vakaro "vinim" buvo Torontiškės šokio studijos pasirodymas. Nežiūrint to, "Gintaro" mergaičių kvartetas ir muzikinis ansamblis pasirodė labai gražiai. Sveikintinu dalyku yra tai, kad merginos liovės stypsot scenoj blausia kankinių išvaizda. Gal todėl, kad šį kartą dainuota savoj salėj, jos, regimai, jautė kontaktą su publika ir atliko savo dainas, kaip sakoma, "iš širdies". Kitaip sakant, tai nebuvo atlikimas numerio, bet tikra daina - "Rūtelių žaliavimas" pasak Kačanausko. Labai tvirtai vietomis jaudinančiai atliko nelengvo teksto deklamavimą šeštadieninės mokyklos mokiniai. Jungti kartu skaidrių rodymą ekrane, mergaičių ritminius judesius ir žodinį palydą, buvo drąsi kombinacija, bet ši "psikadelija" įrodė, eksperimentuojant galima pasiekti labai įdomių rezultatų. "Gintaro" kanklininkų-skudutininkų-birbynininkų ansamblis, savo ruožtu, atliko savo uždavinį pasigerėrinai - drausmingai.

Toronto universiteto išraiškos šokio mokinės "džiampsiūtuose", nustebino publiką grakštumu, ritmo pagavą ir įsijautimu į, jų ausiai gal kiek egzotišką, lietuviškųjų sutartinių muziką. Tiesa, ji buvo kiek sulapinskinta. Ritmui pabrėžti buvo naudotasi japonų muzikos instrumentais. Mokinės sugebėjo įtaigiai perteikti sudėtingą choreografiją. Galbūt raiškiausiu šokiu buvo kompozicija pagal J. Aisčio eilėraštį - "Ratelis". Tarp kitko, be reikalo scenoj tabalavosi kažkas panašaus į vaikų supynes. Toji butaforija buvo nereikalinga.

Sumanymas parblokšti žiūrovą skaidrių kruša, programos pradžioje, buvo neblogas. Daugumas jų tačiau buvo tikrai meniškos ir toji kaleidoskopinė kaita, kažin ar pasiteisino. Na, kitą kartą, tikėkimės, "Baltija" pasirodys dar sumaniau.

Lakštutė

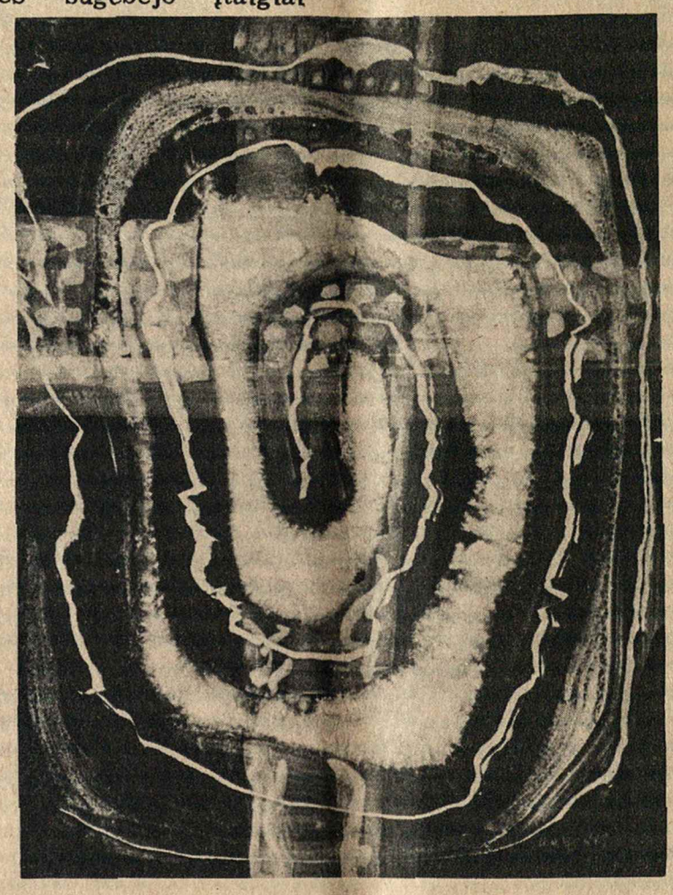

Iš ciklo "A" - L. URBONAS

Dail. L. URBONAS ir du jo kūriniai "Illume" ir "On the Treshold".

*****

DAILININKAS LEONAS URBONAS, atvykes iš Australijos kur jis susilaukė plataus ir isidėmėtino pripažinimo, ištatė savo kūrinius PICTURE LOAN GALLERY (vadovaujamoj dail. G.K. Račkaus) Toronte kovo pabaigoje ir balandžio pradžioje. Dailininko darbai yra dekoratyvūs ir atlikti be galo disciplinuota technika. Ypatingai jo didelio formato kompozicijos patraukė dailės kritikų dėmesį savo mostu, išradingumu ir turtinga kolorito gama. Urbonas nėra nei epigonas, nei madingas medžio tojas, todėl pirmiausia sužavi žiūrovą savitu kompoziciniu elementu traktavimu ir erdvės pajutimu. Tikime, kad jis, buvodamas Kanadoje, turės dar daug progų parodyti savo kūrinius svarbesnese Kanados didmiesčių galerijose ir kad jis susilauks kritikų dėmesio ir pripažinimo.

*****

21.

STEFANIJA RŪKIENĖ

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

*** ***

GYVENIMAS SIBIRO KOLCHOZUOSE

***

KRAUTUVĖ

Paskendusios savo rūpesčiuose, einame su Brone per kaimą. Staiga koja užkliūva už medžio šaknies ir vos nesukniumbu. Apsidairome. Toliau matosi krautuvė. Bronė dar turi pinigų, tai užeisime pasidairyti, gal ką nors rasime nusipirkti, o mums reikia visko.

— Blogai, visai prapuolėm, — sako Bronė.

— Ne mes vienos. Kas bus visiems, tas ir mums, — lyg tai paraminu ją.

Sunku dabar raminti kitus, kai ir tavo širdį graužia raudonasis kirminas.

Krautuvė stovi pačiame kaimo viduryje, vienos marmalynės pakraštyje. Pastatas mažiukas, sukrautas iš apvalių rąstų, kaip ir visa kaimo statyba, ir primena lietuvišką svirną. Stogas lentinis, durys gremėzdiškos, o jų rankena taip pat kalvio nukalta. Ties durimis kabo lentukė su užrašu: "Lariok" — krautuvė.

Įeiname vidun. Prie vienos sienos pritvirtinta kelios lentynos. Ant vienos lentynos padėta dvi poros batukų. Ant kitų lentynų matosi virvių, retežių, gelžgalių ir vinių. Apysenis pardavėjas krapštinėjasi tuose gelžgaliuose ir juos dėlioja iš vienos vietos į kitą. Reikia pasirodyti, kad krautuvėje be darbo nesėdima, nors mes neradome nė vieno pirkėjo.

— Kiek kaštuoja tie batukai? — klausiu pardavėją.

— Tai tuščias klausimas. Batus galima nusipirkti tik su kolchozo pirmininko išduotu rašteliu. Šie batai jau yra paskirti kitam pirkėjui, — paaiškina man krautuvininkas.

Jei ir būtų krautuvėje prekių, tai mes negautume nusipirkti, nes nesame kooperatyvo nariai. Pirma reikia įstoti į kooperatyvą nariu, įmokėti nustatytą pajų ir gauti kooperatyvo nario knygutę — tik tada būsi jau pilnateisis pirkėjas. Visi kaimo gyventojai priklauso kooperatyvui, nes ne nariai nieko negauna nusipirkti. Valdžia skuta kaimietį iš visų pusių.

Bronė dar paklausia pardavėją, ar negalima nusipirkti cukraus ir druskos.

— Anksčiau būdavo cukraus, druskos, silkių ir kartais mėsos konservų, bet dabar jau nebėra, — lėtai atsako pardavėjas.

Ši krautuvė, matyt, yra universalinė, pagal Maskvos GUM ir SUM pavyzdį. Visko pilna, bet jei nori ką nors nusipirkti, tai jau negausi. Ir čia visko yra, net ir du vatiniai ant sienos kabo.

Išeinam iš krautuvės ir svarstome, ar tik karui prasidėjus žmonės viską išpirko, o gal ir anksčiau krautuvėje nieko nebuvo. Bet krautuvės talpa jau parodo, kad daug prekių čia niekada negali būti.

Visos gėrybės atvežamos iš rajono sandėlių, o rajonas prekes gauna iš apygardos centro ir tik žiemos metu. Prekių parsigabenimą trukdo labai blogi keliai ir transporto priemonių stoka. Vasarą keliais sunkvežimiai visai negali išvažiuoti, nes tuojau paskęsta purve.

Visiems tremtiniams labai reikia batų. Nors nė vienas basas neatvažiavo, bet mūsų avalynė netinka Sibiro purvynams braidyti. Čia pelkių ir balų apylinkė, todėl reikia aulinių batų. Dar gerai, kad aš buvau apsiavusi sportiniais batukais, tai dar galiu vaikščioti balučių pakraštėliais.

Vietiniai žmonės pasakoja, kad prekių nėra ir rajono krautuvėse, nes karui prasidėjus miesčionys viską išpirko.

SIBIRO KAIMAS

Mus nutrėmė į vakarinį Sibirą, kurį sudaro Tiumeno, Omsko, Tomsko, Novosibirsko ir Kiemerovo sritys ir Altajaus kraštas. Patekome į Narymskij kraj, kur caro laikais buvo tremiami politiniai kaliniai. Į Narymą buvo ištremtas ir Leninas.

Narymo sritis yra labai didelė žemuma, nusėta liūlančiomis pelkėmis, kuriose telkšo amžinai neišdžiūstančios vandens akivaros, apsuptos linguojančių liūnų, po kuriuos gali be pavojaus vaikščioti tik prityręs vietos keliautojas, gerai žinąs raistų takelius. Rudens metu tuos pelkynus nukloja rausvas spanguolių kilimas. Aukštesnėse lygumos vietose stūkso milžiniški amžinai žaliuojančių taigų masyvai.

Būrelis lietuvių patekome Tomsko apygardos Bakčaro rajono Malinovkos kaiman. Kiti išskirstyti po kitus tos pačios apylinkės kolchozus. Mūsų kolchozas vadinasi "Luč Naryma" — Narymo spindulys. Koks šaunus raudonojo dvaro vardas. Tas spindulys mus "švietė" ir "šildė" šešiolika metų, o mes savo kruvinu prakaitu ir nekaltomis gyvybėmis apmokėjome komunistinio gyvenimo praktikos sąskaitas. Mes badavome, o kai kas prabangiai gyveno ir tuko.

Malinovkos kaimas įkurtas 1931 metais. Tada buvo čia atitremti šio kaimo gyventojai. Anksčiau čia gyveno tik pora "storažylų" kiržakų šeimų. Pirmuosius tremtinius čia atvežė, paleido, ir — žinokitės. Aniems buvo truputį geriau, negu mums, nes jų šeimos buvo neišdraskytos. Prieš Stalino paruoštus ir įvykdytus trėmimus blanksta carų gadynėje vykdyti trėmimai. Anie laikai tai tik pilkutis šešėlis prieš dabartinį komunistų vykdomąjį savos šalies ir pavergtųjų tautų žmonių naikinimą.

Čia atvykę pirmieji tremtiniai rusai ir ukrainiečiai iškirto taigą, išrovė ir išdegino kelmus ir įkūrė dabartinį kaimą.

Mūsų kaimas didelis. Išvestos trys pagrindinės gatvės, kurios eina lygiagrečiai. Šios gatvės visada purvinos, nors priklota pagalių, žagarų ir šiaudų. Gatvė nuo gatvės yra tolokai, nes turi tilpti tarp ju du galais suremti šeimoms duoti arų sklypeliai. Ant sklypelių sienos ķeli susidėję kaimynai pasistato pirtelę ir išsikasa šulinėlį, nes bendruomenės šulinys yra tik vienas ir iš jo labai toli nešti vandenį. Per išilgines gatves išvestos skersinės gatvelės, kurios kaimą suskaldo kvartalais.

Gyvenamieji namukai labai paprasti ir primityvūs. Jie visi statyti pagal vieną šabloną ir stilių. Visos trobeliūkštės sukrautos iš apskritų rąstų, kurių šonai truputį aptašyti. Visų namukų dydis penki metrai pločio ir šeši metrai ilgio arba šeši metrai pločio ir septyni metrai ilgio. Didesnieji nameliukai yra viršininkų: kolchozo pirmininko, brigadininkų, buhalterio, raudonojo kampelio vedėjo ir sandėlininko. Namukai negali išsiskirti savo išvaizda ir viso kolektyvo pastatų. Prašoksi kitus — krisi į akis ir vėl būsi kandidatas į naują tremtį. Taip, bent paviršutiniška lygybė turi būti išlaikoma.

Visų namų stogai uždengti ilgomis lentomis, kurios eina nuo viršaus iki apačios be sudūrimų. Prie kiekvieno namuko yra lentiniai priestatai, kurie atstoja tvartus ir prieangius. Juose laikomi gyvuliai: karvė, avis, kiaulė, o vasarą pora vištelių. Lietuvoje buvo daug šiltesnės žiemos, gi tvartai sandarūs ir šilti. Čia žiemą temperatūra nukrinta iki šešiasdešimt Celsijaus laipsnių žemiau nulio, o tvartai tik iš lentų. Nuostabu, kaip tie gyvulėliai nesušala. Sibire visi kenčia — ir žmonės ir gyvuliai.

Visi namukai turi po tris langelius: du gatvės pusėje, o trečiasis namuko gale.

Iš lauko visi namukai aptinkuoti moliu. Iš vidaus irgi ištinkuoti, kitaip žiemą sušaltum, nes buranai kiaurai perpūstų sienas. Sibire tinkavimo meną moka kiekviena šeimininkė.

Namelio vidus visų gyventojų sutvarkytas vienodai ir labai panašiai. Viduje, dešinėje arba kairėje pusėje, kitaip pasakius, į daržo pusę, iš nedegtų plytų pastatytas rusiškas duonkepis pečius. Už kakalio stovi viena lova. Gali būti didžiausia šeima, bet lovą teturi tik vieną. Dalis žmonių sugula ant krosnies, o visi kiti — ant grindų.

Prie galutinio lango stovi paprastas medinis stalas, padarytas iš baltų lentų ir visada labai švarus. Šalia stalo stovi skrynia, antroje pusėje suolelis ir dar pora taburečių. Viename kampe, arti stalo, dauguma šeimų laiko pasikabinusios ikoną — šventą paveikslą. Viršininkai ir tarnautojai savo butuose ikonų jau nebelaiko.

Prie lango arti krosnies yra dar antras mažytis staliukas. Pastarasis turi iš priekio tik dvi kojas, o užpakalis atremtas į prikaltą prie sienos pagaikštį — "lištvą". Prie šio stalelio dažniausia ir valgoma. Labai patogu. Puodas su sriuba stovi ant priežados. Įsipylei į dubenėlį sriubos — netoli nešti iki staliuko, rankų nenudegsi.

Didesniuose namukuose yra atitvertas mažas kambariukas, kuriame stovi tik lova. Bet niekur nerasi ir didesnio namuko, kuriame būtų dvi lovos.

Visi namukai turi tik vieną kambarį, ir jame turi viskas sutilpti Čia niekur nepamatysi spintos ar komodos. Niekas neturi radijo priimtuvo, o apie televiziją ir nesvajoja, nes kaimuose nėra elektros. Kaimai, esantieji arčiau prie rajonų, jau turi elektrą, bet tokių labai maža.

Namukų grindys medinės ir labai švariai užlaikomos, nes ant jų miegama. Po grindimis yra rūsys, kur laikoma bulvės ir kitos daržovės.

Daugiau jokių pastatų kolchozininkai nestato. Niekur nerasi atskirai pastatyto tvartelio ar sandėliuko. Pašaras laikomas namuko pastogėje. Labai taupomi gautieji arai. Žmonės stengiasi daugiau pasisodinti bulvių, nes jos yra pagrindinis maistas, užuot užėmus žemę kažkokiais išsigalvotais pastatėliais.

Kaimuose visi namukai iš gatvės pusės atrodo labai vienodi ir vienas į kitą panašūs. Taip visi Sibiro kaimai yra panašūs į mūsiškę Malinovką. Nesiskiria nuo mūsų kaimo nei Suchoje, nei Olandinas, nei Bagatyriovka, nei Vavilovka, nei Černišovka, nei Makarovka, nei Polynenka, nei grynai vokiškas kaimas Rote Front, nei šimtai kitų Sibiro kaimų. Tiesa, kaimai yra vieni didesni, kiti mažesni, tai ir visas skirtumas. Matyt, Sibirą apgyvendinant tremtiniais, buvo leista statytis namukus tik vienodo tipo ir tokios pat išvaizdos.

Kaimai vienas nuo kito yra labai toli. Jei dvidešimt kilometrų nuotolis, tai sakoma, kad tai jau visai arti. Kartais pravažiuoji aštuoniasdešimt kilometrų ir niekur nepamatai kaimo, nei žmonių sutinki. Jei kaimas nuo kaimo būna per šimtą kilometrų, tada pakelėje pastatomas barakas, kuris atstoja viešbutį. Čia galima gauti šiltos arbatos, nakvynę ir arkliams pasistatyti pastogę. Šiose užeigose paštai pasikeičia korespondencija.

Tokie barakai apsaugo keleivius, kad nesušaltų. Sibire dažnai išgirsi, kad tai vienur, tai kitur sušalo žmogus. Tokie atsitikimai labai dažni buranų metu. Žiemą ligoninėse daug guli apšalusių ligonių.

Labai būdingi yra Sibiro viesulai buranai. Jie šioje šalyje, ypatingai žiemos metu, padaro labai daug nuostolių. Tie sibiriški viesulai išverčia taigos milžinus, visai užpusto kaimus, o kelionėje užtiktus keleivius gyvus palaidoja sniego vėpūtiniuose. Vietiniai gyventojai atspėja iš oro reiškinių, kada jau artinasi buranas, ir visi stengiasi likti namuose.

Tie viesulai labai daug žalos pridarytų menkučiams kaimų pastatėliams, bet žmonės jau žino, kad buranai visada pučia iš vienos ir tos pačios pusės. Todėl visų namukų stogai atsukti galais į tą pusę, iš kurios pučia buranas. Skliautai atviri, tai vėjai pralekia pastogėmis ir, švilpaudami savo kakofoniškas melodijas, žvengdami ir lenktyniaudami su pakaruoklių sielomis, nulekia tolyn ...

Visų namukų durys atidaromos tik į vidų. Dažnai rytą atsidarai duris, stovi prieš sniego sieną ir galvoji, kaip čia reikės iš to pusnyno išsikrapštyti. Kartais grįžęs iš darbo nerandi savo gryčiutės, nematyti ir stogo kraigo, tik dar kamino viršūnė kyšo iš baltučių sniego patalų.

Praūžus buranui, o kartais jis trunka kelias dienas, teko matyti kaimą visai sulygintą su sniego danga ir giliai paslėptą pusnynuose. Nėra kaimo, o jo vietoje kyšo iš sniego stogų viršūnės ir kaminai. Atrodo, lyg mirusiųjų miestas pustomo smėlio dykumose.

Tai būna gražaus darbo, kol žmonės išsikapsto iš balto sniego patalo. Kaimas pamažu atgyja ir krapštinėjasi, kaip skruzdėlynas po audringo lietaus.

Tada būna savotiškai įdomu ir nuostabiai keista iš tolimų pasviečių atvežtam tremtiniui.

Bus daugiau.

POETĖS E. TUMIENĖS REČITALIS AMERIKIEČIŲ KOLEDŽIUJ

Dr. E. Tumienė

California State College Fullerton, Department of Music balandžio 9 d. surengė poetės Elenos Tumienės poezijos vakarą. Jai deklamuojant amerikiečiai muzikai pritarė čelo Douglas Ischar, piano Mary Ann Brown, flute Jenifer McKenzie.

Atsilankė virš 100 asmenų, jų tarpe keliolika amerikiečių profesorių. Buvo ir lietuvių būrelis. Poezijos-muzikos vakaras praėjo dideliu pasisekimu. Skaitė pati autorė savo poezijos angliškai. Pageidaujant lietuviškai padeklamavo "Kalifornijos aguona", susilaukus labai karšto pritarimo.

Jau užprašyta kitur pas amerikiečius duoti tą patį poezijos - muzikos vakarą. Programoje tarp užsieniečių kompozitorių minima ir lietuvaitė kompozitorė Giedra Gudauskienė. Muzika pritarta deklamavimais.

Dr. E. Tumienė tame koledžiuj dėsto anglų literatūrą.

a.

• Grandinėlės išvyka į Kolumbiją sutampa su Bogotoje tuo metu vykstančia tarptautine prekybos paroda.

Grandinėlės pagrindinis koncertas įvyks naujuose Bogotos operos rūmuose.

• JAV LB Centro valdyba paruošė atitinkamą memorandumą apie Amerikos lietuvių kultūrinę veiklą ir švietimą ir pasiuntė Kongreso Švietimo pakomisei, šiuo metu apklausinėjančiai liudininkus dėl įstatymo projekto Ethnic Heritage Studies Centers bill pravedimo.

"Baltijos" ansamblis su savo vadovais kun. B. Pacevičium ir D.M. Chainauskais.

KULTŪRINIO DARBO METUS BAIGIANT LONDONE, ONT.

Mokslo metai slenka prie pabaigos, o su ja ir "Baltija" uždarys dar vieną savo darbo sezoną. Gal būtų pravartu žvilgterėti į praeitį ir susumuoti apytikriai "Baltijos" ansamblio darbą ir atsiektus tikslus.

"Baltijos" repeticijos vyksta kiekvieną sekmadienį ir jos užtrunka nuo 3 iki 4 val., nes būna pirmiausia jaunosios "Baltijos" repeticijos, tada choro ir po to vyresnieji mokinasi lietuviško šokio. Šiais metais jaunoji "Baltija" parengė 3 šokius, pasirodė per Vasario 16 minėjimą ir porą kartų ligoninėse. Jaunųjų tokiam dideliam pažengimui į priekį daug nusipelnė jų mokytojai Lucija Petrašiūnaitė ir M. Chainauskas /jr/.

Baltijos choras, vadovaujamas kun. P. Pacevičiaus, šiais metais taip pat smarkiai pažengė į priekį. Lietuviškos dainos praturtėjo ne tik kiekybe bet ir kokybe. Ansamblio tautiniai šokiai, vadovaujami M. ir O. Chainauskų, turėjo labai sėkmingus metus. Iškritus keletai senų šokėjų daug darbo buvo atstatyti jau daugumos mokančius šokius. Priedu ansamblis išmoko 4 naujus šokius. Tai vieni iš gražiausių lietuviškų šokių. Per vieną pasirodymą buvo išpildyta net 11 šokių. Šiais darbo metais be pasirodymų Londone Baltija yra padariusi išvykas į St. Catharines, Delhi, Windsorą ir dar dabar yra numatyta vykti į Torontą ir į Joninių šventę, į St. Catharines.

Londono visuomenė ir ypatingai ansamblio dalyvių tėvai nuoširdžiai talkininkauja ansambliui. Nėra trobos be dūmų, sako lietuviška patarlė. Atsiranda tų dūmų ir pas mus, nes yra keletas asmenų, kurie dėl kokių nors asmeninių priežasčių, ar pavydo, šią gražią grupę norėtų išardyti, nors save dideliais lietuviais laiko.

Balandžio mėn. 4 d. "Baltija" turėjo savo tradicinius pavasario šokius. Šiais metais jie buvo skirtingi nuo anksčiau darytų, nes įvyko daug platesniu mastu, didelėje Centennial salėje. Svečių buvo labai daug. Buvo miesto burmistras Herb McClure, parlamento narys Judd Buchanan ir Kanados Folk Art prezidentas Ken Green. Lietuvių daug svečių buvo iš Delhi, Tolimo Barry, Toronto, Sarnijos ir kitur. Malonu, kad jaunimo dalyvavimas buvo labai gausus. Vien programos išpildyme jų buvo netoli šimto. Jaunimas daug prisidėjo prie geros nuotaikos palaikymo, bet ir vyresnieji nuo jų neatsiliko.

Programą atliko "Baltija" kartu su Delhi jaunimo choru. Buvo padainuotos 3 dainos ir pašokti 4 šokiai. Dainos ir šokiai buvo specialiai parinkti šiai progai, todėl ir buvo publikos maloniai priimti.

Mūsų darbščiosios šeimininkės pagamino puikius valgius, kurie daugiausia buvo suaukoti. Mūsų nuoširdi ansamblio globėja ponia Valaitienė paaukojo net kelis kalakutus ir priedų su kitoms šeimininkėms p. Gudeliene ir p. Eimantiene gamino ir pardavinėjo maistą.

Šio vakaro geras pasisekimas puikiai įrodo, kad "Baltija" yra mylima žmonių, kad yra daug pasišventusių darbuotojų, kurie skiria savo laiką ir piniginę paramą kad šis gražus jaunimo būrys ir toliau tęstų šį gražų lietuvišką darbą. Tebūna garbė jiems visiems, o "Baltija" jiems taria gilų ir nuoširdų lietuvišką ačiū.

• Taip tur būt gyvenimo lemta, kad šokant, dainuojant ir linksminantis kartas nuo karto ir liūdesio valanda turi ateiti. "Baltijos" ansamblis buvo labai smarkiai sukrėstas prof. Stepono Kairio mirties, nes jis buvo "Baltijos" krikšto tėvas. Vyresnieji "Baltijos" dalyviai dar ir šiandieną atmena šiltus ir gražius linkėjimus, kuriuos Steponas Kairys pareiškė per "Baltijos" krikštynas. Mes liūdime visi ir reiškiame gilią užuojautą veliuonies žmonai, dukrai ir sūnui.

B.A.

KRENTI VEIDRODŽIAI

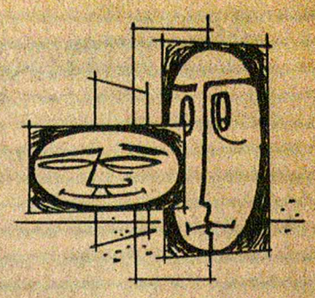

GAIDŽIO LEGENDA

"Šuo pasiėmė gaidį ir nuėjo į Kūrėjo namus, kurs sako gaidžiui: — Pašauk šviesą! — ir išaušo rytas." — Taip yra parašyta senose legendų knygose.

Iš tikrųjų, jei šuo buvo pirmasis žmogaus gyvulys, tai gaidys buvo pirmasis žmogaus paukštis. Kai keturkojis budėjo lauke ir saugojo nuo priešų ir demonų, paukštis tupėjo viduj. Jam nereikė jo nei toli matyti, klausytis ar net nujausti; jo uždavinys buvo daug paslaptingesnis: jis turėjo pranešti šviesą prieš jai ateinant. Jis ištikrųjų prišaukdavo rytą. Dėl to ir gaidžio vardas visose senovinėse kalbose reiškia šauklį, žadintoją. Senovės žemdirbys vien tik gaidžiui buvo dėkingas, jam pašaukus galėjo pradėti darbą dar prieš saulės tekėjimą. Gaidys buvo pirmas ir ilgai, ilgai vienintelis skambantis žmogaus laikrodis, kol pagaliau ir labai daug vėliau, vienuoliktame šimtmetyje po Kristaus buvo išrastas valandas mušantis laikrodis.

Joks kitas pasaulio sutvėrimas neturėjo šitos galios. Toji dovana turėjo būti Dievo duota, ir todėl ilgus amžius gaidys buvo laikomas šventu. Niekas net ir galvoti nedrįso jį piauti, jo vištas ar jų kiaušinius valgyti. Visi trys buvo laikomi tinkamais vientik dievams aukoti. Tie, kurie gerokai vėliau mėgino valgyti jų mėsą, buvo žiauriai baudžiami. Kaip galima gyventi be gaidžio?

Indai ir persai, iš kurių tėvynės buvo kilęs gaidys, imdavo jį su savim į karus. Gaidys prišaukdavo kovos laimėjimą, nuspręsdavo pergalę. Su persų kariuomene gaidys atkeliavo į Graikiją. Senojo Testamento žydai, kaip ir Homerio ir Hesiodo graikai gaidžio nepažinojo. Dar Sokrato laikais gaidys buvo laikomas gydymo dievo Asklepiaus šventuoju. Todėl minima, jog Sokratas lieptas išgerti nuodų taurę ir norėdamas nugalėti mirties baimę ar mėgindamas susitaikyti su neteisingumu, kalbėjo: — Paaukokite tam Asklepijui gaidį.

Romėnai, tokie šalti galybės apskaičiuotojai ir tie karo pasekmes sprendė gaidžiu. Pulti ar trauktis, karas ar taika, priklausė nuo gaidžio. Suleisdavo du gaidžiu peštis kovos išvakarėse, arba maitindavo šventyklos vištas: jei lesakovą laimės, jeigu nelesa — tada, žinoma, karas atidedamas. Teisingiau, tai vištų prižiūrėtojai — šventyklų kunigai buvo karo problemų sprendėjai. Jie galėjo jas alkanas laikyti arba prilesinti. Kunigai visada buvo geri politikai, o karžygiai beveik niekad. Tik paprastai liaudį sunku tuo įtikinti. Kada Publius Claudius labai norėjo stoti į jūros kovą, vyriausieji kunigai buvo kovai priešingi. Ir šventosios vištos nelesė — Tegul jos prigeria! — užriko Claudius supykęs. Sumetė vištas į jūrą ir, aišku, mūšį pralaimėjo.

Ach, net kada Roma jau mėgavosi kiaušiniais ir kapaunų (capon) kepsniais, vištos dar vis buvo laikomos šventomis pranešėmis. Tiberiaus Nerono žmona, norėdama sužinoti atsakymą į seniausiąjį moters klausimą: — berniukas ar mergaitė? — ant savo pagarsėjusiai gražios krūtinės šildė vištos kiaušinį ir jį išperino. (Plinius ją laiko pirmąją dirbtino perinimo išradėja). Ji įrodė vištos pranašystės galią; iš kiaušinio išriedėjo gaidžiukas ir ji pagimdė sūnų. Matote, reikia tikėti.

Suprantama, jauna krikščionybė buvo priversta iš gaidžio, šventojo pagonių paukščio, padaryti jį velnio paukščiu. Dėl to velnias daugelio tautų yra vaizduojamas gaidžio kojomis. Tik mūsų tautosakoj velnias turi ožio kanopas, nors labai dažnai liaudies vaizduojamas velnias pasivertęs ponaičiuku, už skrybėlės turi užsikišęs gaidžio plunksną. Vis dėlto gaidys prietaringumui nepasidavė ir dar stipriau įsigyveno. Buvo toks vyskupas kryžiaus karų laikotarpyje, kuris yra pasakęs, jog gaidys velnius išgainioja geriau negu kryžiaus ženklas. (Juk žinome kad gaidžiui užgiedojus išlaksto visi velniai). Taip gaidys nukeliavo į aukščiausią bažnyčios punktą — pačioje bokšto viršūnėje ir ant kryžiaus. Ten jis tebėra iki šiandien.

Po laikrodžio išradimo gaidys dar ilgai buvo laikomas patikimesniu. Mahomedonų karavanai, net ir krikščionių vienuoliai nesileisdavo į jokias ilgesnes keliones be gaidžio; jis visados laiku užgiedodavo maldų laiką. Ispanai užėmę Ameriką, taip pat atsivežė gaidžius vietoj laikrodžių, bet, kaip sako Oviedo, naujajame pasaulyje pasikeitė gaidžio socialinė padėtis. Iš chronometro ir švento trobos paukščio jis tapo tik mėsos ir kiaušinių tiekėju. Kalti nekultūringi indijonai, žinoma.

Mums gaidys liko ne vien tik vėjo ar ryto pranešėjo simboliu. Liaudies vargo dainose jo giedojimas dažnai minimas. Dar dažniau palyginimuose su vyrais: — pešasi, kaip gaidžiai; karingas, kaip gaidys ir panašiai. Ir, žinoma, gaidys visuomet pasiruošęs patarnauti savo moteriškajai lyčiai. Daugelis gaidžiui pavydi ir daugelis gaidžio nemėgsta. Juk Petras tikrai neatidarytų gaidžiui vartų savo jaunystės nuodėmes prisiminęs.

"MŪSŲ PASTOCE" *O. Areimaitė*

8.

Kazys Musteikis

PRISIMINIMŲ FRAGMENTAI

***

Kazys Musteikis buvo Lietuvos kariuomenės generolas ir paskutinysis nepriklausomosios Lietuvos krašto apsaugos ministras. Jis iš arti stebėjo ir dažnai asmeniškai dalyvavo valstybinio Lietuvos gyvenimo užkulisiuose. Savo prisiminimuose jis iškelia ir naują, iki šiol viešai dar neskelbtą, duomenų.

Čia spausdinami Kazio Musteikio prisiminimų fragmentai paimti iš jo knygos, kurią dabar išleidžia Nidos knygų klubas, 1 Ladbroke Gardens, London, W. 11, Great Britain.

***

MANO SANTYKIAI SU RAŠTIKIU

Pirmojoje dekano Mirono taryboje Raštikis, be savo tiesioginių Kariuomenės vado pareigų, buvo paėmęs ir Krašto apsaugos ministro pareigas. Vadinasi, abu šie postai buvo vienose Raštikio rankose. Kai beveik po devynių mėnesių Mironas sudarinėjo antrąją Ministrų tarybą, Raštikis į tą tarybą neįėjo. Tada man teko perimti iš jo Krašto apsaugos ministro pareigas.

Pradžioje mūsų santykiai buvo visai pakenčiami. Mes nebuvome draugai, nesibičiuliavome, nė karto vienas pas kitą nesisvečiavome, bet tarnyboje sutarėm.

Mūsų būdai? Panašūs ir skirtingi. Panašūs, nes abu nerūkėm, negėrėm, nešokom ir nemėgom linksmų kompanijų. Bet buvo ir skirtumų. Jis visuomet tvarkingiau apsirengęs. Uniforma be priekaištų su visais iki žemiausio medalių ar ordinų ženkliukų. Antakius suraukęs, nekalbus, pasipūtęs. O aš su žmonėmis buvau nedrąsus, nemėgau viešumos. Man buvo vargas prisisegti medalį ar ordiną. Žodžiu, buvau kuklesnis.

Nors pagal įstatymą aš buvau jo viršininkas, bet kadangi jis jau kelerius metus buvo Kariuomenės vadu ir beveik 9 mėnesius yra buvęs Krašto apsaugos ministru, taigi turėjo nemažą patyrimą. Tai man imponavo ir mane varžė. Ir todėl neretai, kuriuo nors klausimu būdamas ir skirtingos nuomonės, nusileisdavau.

Ilgainiui apsipratau, dariausi drąsesnis ir su nuolaidomis šykštesnis.

Kartą reikėjo spręsti svarbų klausimą. Mūsų nuomonės išsiskyrė, nuo tada mūsų tarnybiniai santykiai pasidarė šaltesni.

Buvo taip. Čekoslovakijoje Škoda fabrike buvo užsakyta grupė sunkiosios artilerijos. Kaina — šeši milijonai litų. Sumokėti reikėjo dalimis per tris kartus po du milijonus. Pirmoji dviejų milijonų rata buvo sumokėta. Atėjo laikas mokėti antrąją ratą. Mokėti jokių sunkumų nebuvo, nes pinigai biudžete buvo numatyti. Fabrikas pranešė, kad pabūklai greitai bus pagaminti ir juos atsiimant reikės sumokėti paskutinę ratą. Čia štai ir iškilo nauji klausimai ir nuomonių skirtumai. Klausimas atsidūrė Karo taryboje. Krašto apsaugos ministro pareiga buvo išrūpinti lėšas. Išrūpinti kas galima, kas įmanoma. Bet eiti pas Finansų ministrą ar valstybės biudžeto direktorių Lipčių ir prašyti negalimo aš nenorėjau, tiesiog gėdinausi pasirodyti jų akyse nenusimanančiu apie mūsų ūkio išgales. Šiuo gi reikalu, gavus pabūklus, reikėjo daug pinigų. Kam? Pirmiausia pabūklų traukai įsigyti. Pabūklai sunkūs, taigi jų traukai reikėjo ne arklių, bet traktorių. Jų kaina keturi milijonai litų. Sviedinių pagal sutartį firma davė tik po 50 kiekvienam pabūklui — tik pabūklams išmėginti. Taigi reikėtų užsakyti sviedinius. Gavus pabūklus, reikėtų įsteigti naują kariuomenės dalinį: parinktoje vietoje išpirkti žemę, pastatyti kareivines, pabūklams, traktoriams, sunkvežimiams garažus, šoviniams sandėlius, benzinui tankus ir t. t. Visam tam reikėtų daug milijonų.

Lygiagrečiai buvo ieškoma pirkti sunkiųjų kulkosvaidžių, nes turimieji, likę dar iš I-jo pasaulinio karo, buvo pasenę ir labai išsidėvėję. Kulkosvaidžius pasiūlė belgai. Kulkosvaidžiai geri, bet už 150 kulkosvaidžių reikėjo 6 milijonų litų. O kur aviacija, prieštankiniai pabūklai? Žodžiu, reikalų išleisti milijonams galo nebuvo matyti. Taigi man atrodė, kad visa įsigyti negalime. Reikėjo pasirinkti, kas būtiniausia. Buvo nutarta sunkiųjų pabūklų atsisakyti Mūsų karo atstovas Berlyne gen. štabo plk. Grinius greitai surado pirkėją. Pabūklus nupirko Rumunija. Iš tos operacijos išėjom su mažu 18.000 dolerių pelnu.

To pat posėdžio metu buvo iškeltas klausimas vieną kavalerijos pulką, o jų buvo trys, išformuoti ir vietoje to įsigyti daugiau tankečių ir transporto priemonių. Bet Raštikio ir kavalerijos viršininko generolo Talat-Kelpšos žodžiai „Neatsakom už krašto saugumą" paliko seną padėtį.

Tokie mūsų nuomonių skirtumai kiek įtempė santykius, bet laikui slenkant viskas išsilygino, buvo pamiršta.

1939 m. gegužės 7 d. vakare iš Kauno geležinkelio stoties labai iškilmingai išlydėjome Raštikį į Varšuvą. Tai buvo pirmas, po daugelio įtampos metų, mūsų aukšto pareigūno vizitas Lenkijon. Grįžęs iš Lenkijos, Raštikis pastebimai darėsi kitoniškesnis: dažnai buvo kažko nepatenkintas, labiau išdidus, neretai nusiskundžiąs, kad jam trukdoma dirbti. Kartą paklausiau jį, iš kur tie trukdymai. Sakiau, jeigu jie yra iš mano pusės, tai aš mielai padarysiu reikiamas išvadas. Raštikis atsakė: „Ne". Vadinasi, vėl dirbame toliau.

Vieną rytą Raštikis paskambino man ir pasakė, kad sekančią dieną reikia sušaukti Karo tarybos posėdį. Aš paklausiau, kuriam reikalui. Jis atsakė, kad esąs skubus reikalas apsvarstyti naują kariuomenės vadovybės įstatymo projektą. Paabejojau, kad dėl įstatymo projekto būtų reikalinga sušaukti Karo tarybą. Kadangi tarybos posėdyje man reikės pirmininkauti, tai paprašiau, kad man duotų tą projektą susipažinti, o jei reikės Karo tarybos, ją sušaukti po poros dienų. Raštikis piktokai atsakė, kad tai būtų darbo nudelsimas ir trukdymas. Aš, lyg gnybtelėtas, vis dėlto susilaikiau ir, kad nebūčiau darbo trukdymo kaltininkas, įsakiau sekančios dienos rytą sušaukti Karo tarybos narius. O tos tarybos nariais buvo: pirmininkas — Krašto apsaugos ministras ir nariai — Kariuomenės vadas, Štabo viršininkas, tiekimų viršininkas, kariuomenės teismo pirmininkas, karo technikos viršininkas ir vienas divizijos vadas.

Sekantį rytą pradėjome svarstyti tą naujai parengtąjį kariuomenės vadovybės įstatymo projektą.

Vienas kitas paragrafas — nieko ypatinga. Tinkami. Toliau naujas paragrafas: „Kariuomenės vadas yra visos kariuomenės viršininkas". Veikiančiame įstatyme buvo pasakyta, kad ministras yra visos kariuomenės viršininkas. Naujame projekte ministrui paliktas tik kariuomenės aprūpinimas. Bet tam yra tiekimų viršininkas. Tai ministras būtų tik antras tiekimų viršininkas. Tai gal ministro postas visai nereikalingas? Bet konstitucijoje numatytas, įstatymu negalima jo panaikinti. Žodžiu, šis paragrafas užkliuvo.

Raštikis pasiūlė šio paragrafo galutinę redakciją palikti posėdžio pabaigai. Gerai. Tęsiam toliau. Naujas paragrafas: „Kariuomenės vadas ministrų tarybos posėdžiuose dalyvauja sprendžiamu balsu".

Konstituciją nekartą buvau perskaitęs ir žinojau, kad Kariuomenės vadas Ministrų tarybos posėdžiuose visai nedalyvauja. Aš pasisakiau prieš šį paragrafą, kaip priešingą konstitucijai. Raštikis pasiūlė ir šį paragrafą palikti posėdžio pabaigai. Gerai. Svarstome toliau. Viskas vyksta tvarkingai. Kai priėjome prie pabaigos, Raštikis pasakė, esą, įstatymo projektas čia, taryboje, yra priimtas ir ministrui reikia projektą įnešti į Ministrų tarybą ir jį apginti. Aš pasakiau, kad reikia grįžti dar prie posėdžio pabaigai paliktųjų paragrafų. Tada Raštikis susiraukęs piktai tarė: „Tad kam čia mes tiek laiko praleidom?" Šį kartą ir aš supykau. Posėdį paskelbiau baigtą. Visus atleidau, o Raštikį paprašiau pasilikti.

Kai buvome likę tik dviese, aš jam pasakiau, kad jis pats yra buvęs Krašto apsaugos ministras ir žino, jog būtų juokinga eiti į Ministrų tarybos posėdį su įstatymo projektu, kuris yra priešingas konstitucijai. Juk kai buvo svarstoma dabar veikianti konstitucija, greičiausia, buvo atsiklausta ir jo nuomonės. Reikėjo tada tokį nuostatą pasiūlyti. Raštikis sakė, kad jis ir tada to norėjęs, bet jo nepaklausę. Aš pasakiau, kad tai ne mano kaltė ir kad aš šiandien svarstytojo projekto Ministrų tarybai nesiūlysiu. Taip tą dieną išsiskyrėm, kaip niekados iki šiol.

Kai likau vienas — nenorom pagalvojau: nejaugi jam būtų patikęs Lenkijos režimas ir jis būtų panoręs pasidaryti Lietuvos Rydz-Smigly?

Bus daugiau.

Mičigano didmiestvje viskas pilka

Reportažas iš Detroito

Mičigano respublikonų partijoj tautybių ryšininko pareigas einąs Algis Zaparackas balandžio 6 d. sucrganizavo svetimų kalbų laikraščių redaktorių, korespondentų, radio valandų vedėjų spaudos konferenciją su gubernatorium William G. Milliken. Dalyvavo 35 žmonės. Konferencija praėjo geroje nuotaikoje ir, manau, buvo visiems naudinga. Ateityje žadama tokių konferencių daugiau surengti.

Po vieno-kito komplimento etninių grupių veikėjams, gubernatorius Milliken tuoj perėjo prie jam labiausiai rūpimų temų. Jos buvo trys: naujų namų trūkumo pašalinimas, kova su nusikaltimais, mokslo ir mokyklų reikalai.

Tas vadinamas namų arba gyvenamo ploto trūkumas tai mums, atkilusiems iš karų nuniokiotos Europos, atrodo tiesiai juokingas. Palyginus, pavyzdžiui, su butų trūkumu kolonizuotoje Lietuvoj, čia padėtis yra mažiausia dešimtį kartų geresnė. Užtai ties tuo reikalu neverta nė burnos aušinti.

Kriminalas'. Va, kur baisiausias šio krašto vėžys. Čia ne kartą ties šia tema buvau sustojęs, bet norisi vėl ir vėl grįžti. Keletas pavyzdžių. Kovo vidury, 5 val. po pietų /taigi, dar gerą valandą iki saulės laidos/, važiuodamas iš darbo turiu reikalą užsukti į Schoolcraft gatvę, netoli Livernois. Iš vienos mechaninės dirbtuvės raštinės, uniformuotas ir pistoletu ginkluotas juodukas skersai gatvę lydi jauną baltą merginą. Pravažiavęs sustoju gatvės pakrašty ir stebiu. Jie eina į mažą, gal dešimčiai mašinų pastatyti, aikštelę. Dirbtuvės ginkluotas sargas merginą priveda prie jos automobilio. Ta atsirakina duris, mašiną užveda ir, šypsodama sargui pamojavusi, nuvažiuoja. Kai kitą dieną įstaigoje papasakojau savo kolegoms, tai jie patvirtino, jog daugelis mašininkių, sekretorių ir kitokių moterų tarnautojų dabar į mašinas esą lydimos ginkluotų sargų šviesiausiam vidudienį... Lietuvė moteris pasakoja, kaip ji šaukėsi mechaniko vieną šaltą /arti nulio F. temperatūros'./ sausio vakarą, kai sugedo jos namų šildymo sistema. Sako, atsiverčiau Yellow Pages reikiamą puslapį ir radau didžiausią šildymo mechanikų pasiūlą. Susiradau, sako, tokį skelbimą, kur pagalba žadama 7 dienas savaitėj, 24 valandas kasdien. Atsiliept vyras atsiliepia, bet važiuot? Neee'. Kodėl? Atvirai ir tiesiai: bijome apiplėšimo. Šaukia kitą - ir vėl ta pati istorija. Tik tas pažadėjęs anksti sekantį rytą būti ir atvažiavęs. Šeštadienį, apie 10 val. ryte, einu į valyklą Seven Mile gatvėje, netoli Southfield greitakelio. Spaudžiu rankeną, o durys nė krust. Tuomet skaitau užkabintą lentelę: Open 8 A.M. to 5:30 P.M. Saturdays 8 A.M. to 4 P.M.". O apačioj jos priklijuotas popiergalis, kuriame ranka įrašyta: "Open - please ring the bell". Kai prisibeldžiau, patarnautoja atsiprašinėja. Apiplėšimai, sako, mus privertė. Dešimta valanda ryto, įsidėmėkite'.... Detroite, Čikagoje ir, turbūt, visuose kituose JAV didmiesčiuose, jau pora metų, gatvių omnibusais važiuodamas, turi su savim turėti arba iš anksto pirktą bilietą, arba reikiamą grąžą. Dabar jau įsiveda tokią tvarką ir gazolino stotys. Kol kas tik nakties valandoms, bet, reikia manyti, greit reikės pinigus į seifą mesti betkuriuo paros laiku, betkurioje miesto dalyje gazoliną perkant. Štai, prieko mūsų gražioji, turtingoji, šalis priėjo.

O kaip su mokslo reikalais, kurie gubernatoriui taip rūpi? Kai jis mums, svetimkalbiams reporteriams, kalbėjo, Detroito viešose vidurinėse mokyklose vyko demonstracijos, muštynės, piketavimai. Atmosfera įkaito iki tokio laipsnio, kad Mičigano seimelis turėjo šaukti specialią sesiją ir pravesti specialų įstatymą, kuriuo panaikinamas Detroito miesto tarybos švietimo vadybos nutarimas sekantį rudenį gimnazistams nebeleisti pėstiems eiti į mokyklas, prie kurių jie gyvena, bet vežioti visus po 4-5-6 mylias į negrų rajonuose esančias mokyklas, o negrus vežioti į jų vietą. Šitaip, matote, norima išmokyti... tarprasinės meilės. Kokie malonumai baltųjų mokinukų laukia negrų rajone, kur jie vistiek sudarytų mažumą, žinau iš savo tautiečių pasakojimų. Iš tų, kurių vaikai su visokiais "panteromis" jau mokėsi praeity. Iš jų atimdavo priešpiečius, pinigus, vertingesnius daiktelius. Jie būdavo prigrasinami apie terorą nepasakoti ne tik mokytojams ar policijai, bet ir tikriems tėvams. Ir, ką sakysite, vaikai tylėdavo'. Pridėkime dar ir mažesnius tokio vežiojimo "malonumus", kaip kasdien po gerą valandą /ten ir atgal/ bereikalingas laiko gaišinimas kelionėje, kenksmingo sudegusio dyzelio gazolino dujų kvėpavimas, gatvėse judėjimo bereikalingas apsunkinimas, išlaidos autobusams ir jų šoferiams samdyti /šitiek ašarų jau dabar liejama, niekaip biudžeto nesubalansuojant'./. Žinia, kad toks nutarimas padarytas, iš karto buvo paimta su pašaipa. Bet, kai prisiminta Niujorko ir kitų miestų istorijos, kai susiprasta, kad čia ne kokia pirma aprilio išdaiga, o gyvybinis reikalas, tai ir išeita su kruvinais protestais. Charakteringa, kad negrų organizacijos vežiojimo programą be rezervų remia ir, baltiesiems demonstruojant, jie rengia kontra - demonstracijas, provokuoja muštynes.

Kas dedasi universitetuose, tai nebeverta nė kalbėti. Nes nebeįdomu jokiam skaitytojui. Nes lenda per gerklę visiems ir pas mus, ir Kanadoje, visur...

Balandžio 12 pas mus šoko GRANDINĖLĖ. Net 30 mergaičių ir 14 berniukų scenoje. Vėl 6 berniukai ir 3 mergaitės orkestre. Visos grupės vadovas, kaip žinome, Liudas Sagys. Orkestro vadovas Rytas Babickas. Jiedu abudu šį kartą dirbo ir patį juodžiausią darbą: L. Sagys scenoje "Piršliu" šokinėjo, o R. Babickas du kartu po 40 minučių pianiną daužė.

Programoje prirašyta pulkas choreografų, valdybos narių, direktoriaus asistentų ir asistentų asistentų. Pavardžių visų čia nebeskaičiuosiu, bet jau ir iš duotų skaičių skaitytojas supras, kad tai nemažos apimties ansamblis.

Kažkur skaičiau, kad Detroite GRANDINĖLĖ dabar buvusi ketvirtą kartą. Aš pats atsimenu, be šito, dar du kartus, kada pats jos spektakliuose /ar koncertuose/ dalyvavau. Vieną kartą tai buvo "Žioj senovėj", gal prieš dešimtį ar daugiau metų. Visi, kurie dabar po sceną šokinėjo, tuomet dar buvo vaikų darželiuose. Tuomet programa buvo visai kitokio pobūdžio, regis, su baleto numeriais, su deklamacijomis, ar kitokiais kokiais sceniniais monologais /bijau, kad nesuklysčiau, nes, sakau, seniai jau, o į nieką rašyto neturiu atsiremti/. Kai antrą kartą čia ją mačiau /prieš gerus dvejus metus, nes 1968 vasario gale/, tai programa buvo visiškai panaši, kaip dabar. Net ir piršlio "nelietuviškumą", atsimenu, savo recenzijoje Naujienose tuomet paliečiau. Daug šokėjų nuo to karto dar pasilikę ir dabar. Tik ir pirmą ir antrą kartą GRANDINĖLĖ Detroite tesutraukė vos po 2-3 šimtus žiūrovų. Dalinai ten buvo kaltos aplinkybės. Pirmą kartą biauri, nyki, senoviška salė. Antrą kartą - baliaus proga, be scenos, publikos šokiams rezervuotame grindų plote.

O dabar? Dabar salė moderni, nuolaidžiomis grindimis, tad scena visiems žiūrovams puikiai matoma. Pati scena - milžiniška. Publikos? Apie devynius šimtus! Per paskutinį dešimtmetį joks kitas lietuviškas pobūvis čia šitiek jos neturėjo. Žmonės važiavo GRANDINĖLĖS žiūrėti ne tik iš aplinkinių Mičigano ir Ontario miestukų, bet pilnas autobusas atvažiavo net iš Grand Rapids, Mich. - ištisus 200 mylių. Buvo šiek tiek ir amerikiečių.

Recenzijos rašyti nesiruošiu, nes nesu tautinių šokių specialistas. Nerašė ir kitų miestų reporteriai. Tik visi, vienas per kitą skubėjo išreikšti savo ir publikos nuotaikas. Ir išreiškė maždaug šitaip: labai, labai gražu; labai, labai spalvinga; daug jaunystės, daug juoko, daug energijos'. Aš jungiuosi į tą chorą ir prie kiekvieno komplimento pridedu "amen". Manding, tereikėjo vietoj atskirų šokių vardų, duoti vieną: Lietuviškas baletas tautinių šokių motyvais.

Grįžtant prie publikos gausumo, tai, jeigu taip ramiais, gerais laikais, jos jokiu būdu nebūtų tiek buvę. Kad šitokia minia, tai daug prisidėjo ir kilusi kontraversija. Rengiasi GRANDINĖLĖ į Pietų Ameriką, telkia lėšas, savo pajėgumą demonstruoja, iš miesto į miestą važiuodama. Tuojau kritikai su teleskopais ir kritikai su mikroskopais. Kritikai su tautinių šokių schemom ir kritikai su rūbų matuoklėm. Ir nustatė, jog žingsniai sumėtyti, sijonai sumininti /atsiprašau, sutrumpinti/, spalvos su-ru-sin-tos, katiušų skepetaitėm galvos apdangstytos. Ir ta muzika, sako, tikras burliokų internacionalas, ar kaip ten panašiai. Pagaliau nebe L. Sagys, bet J. Lingys GRANDINĖLEI vadovauja, ir iš Pietų Amerikos važiuos tiesiai į Maskvą... Štai, kodėl arti tūkstanties Detroite pas GRANDINĖLĘ atėjo. Nes, kas žino, gal paskutinį kartą tuos vaikelius scenoje bematom /ir čia aš visiškai nejuokauju/.

Beje, GRANDINĖLĖ kelionei prašo paramos. Čekius prašo siųsti tokiu adresu:

GRANDINĖLĖ
c/o Mr. V. Staškus,
110 East 226 Street,
Cleveland, Ohio 44123.

Dar keletą žodžių apie Stratfordą, dviejų garsių teatrų miestą, kuris randasi už 168 mylių nuo Detroito, už 102 mylių nuo Buffalo, už 108 mylių nuo Port Hurono ir tik už 90 mylių nuo Toronto. Apie Ontario Stratfordą, kuriame didelio garso aktoriai sulošia Shakespeare'o dramas, kitų klasikų veikalus ir surengia visą eilę muzikinių pastatymų.

Aštuonioliktasis Stratfordo Festivalis ir Avon teatrų sezonas prasidės birželio 8 ir baigsis spalio 10. Festivalio teatre bus, po daugelį kartų, suvaidinti sekantieji veikalai: Shakespeare'o "Venecijos pirklys" /"The merchant of Venice"/ ir "Cymbeline"; Richard Sheridan'o "Mokykla skandalui" /"The school of scandal"/ ir Henrik Ibsen'o drama /tragedija/ "Hedda Gabler". Avon teatre, va: Arrabal'o "Architektas ir Asirijos imperatorius" /"The architect and the emperor of Assyria"/, Arnold Wesker'io "Draugai" /"The friends"/, Slawomir Mrozek'o "Vatzlav", Patrick Crean'o "Saulė niekad nenusileidžia" /"The sun never sets"/. Be to Avon teatre gastroliuos prancūzų pantomimikas Marcel Marceau, abiejuose teatruose bus dešimtys savaitgalių ir šokiadienių koncertų, tiek vokalistų, tiek ir instrumentalistų atliekamų.

Apie Stratfordo festivalį daugiau ir tikslesnių informacijų norintieji, teskambina telefonu: /519/ 273-1600. Šiuo numeriu /box office/ skambinantiems iš Detroito arba Toronto telefonas veltui. Dėl informacijos arba bilietų rašyti: Festival Theatre Box Office, Stratford, Ontario /Canada/.

Alfonsas Nakas

TORONTO

Taupyk ir skolinkis PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

Kapitalas virš trijų su puse milijonų dolerių

MOKA
5½% už depositus
6% už šėrus (numatoma)
7% už 1 m. term. dep.
7¾% už 2 m. term. dep.

IMA
8% už mortgičius
8% už asm. paskolas

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS Į — Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir U. S. S. R. paprastu bei oro paštu.

DOVANOS BE MUITO:
Motociklai, automobiliai, automobiliams motorai, skalbiamosios mašinos, siuvamosios mašinos, televizijos ir radijo priimtuvai, šaldytuvai ir t.t.

Taip pat persiunčiame pinigus, už kuriuos gavėjas gali nusipirkti įvairių prekių ir maisto doleinėje krautuvėje.

Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Prieš pradedant ruošti siuntinį prašome rasti laiko ir pasiteirauti kiek ko galima viename siuntinyje siųsti, nes nuo 1969 m. spalio mėn. daiktų ir ypač medžiagų kiekiai yra sumažinti. Be to, jei turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti — mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam pasitarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA
BALTIC EXPORTING CO.
480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.
Telefonas LE 1-3098
Savininkai A. ir S. KALŪZA

DARBO VALANDOS:
pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro;
šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

VARPO CHORAS PIRMOMIS EGZISTAVIMO DIENOMIS TORONTE.

KAD VARPAS SKAMBĖTŲ!

Beveik devyniolika metų prabėgo praeitin, kai Kanadoje pirmą kartą suskambėjo Toronto lietuvių choras "VARPAS". Toronto lietuvių gyvenime tatai buvo svarbus įvykis, nes mūsų naujų ateivių kultūriniam bare buvo labai reikalingi reprezentantai. Jau pirmam koncerte "VARPAS" užsirekomendavo puikiai. Toronto lietuviai tada į jį dėjo daug vilčių: tikėjosi patys pasiklausyti darnios lietuviškos dainos, tikėjosi per "VARPĄ" savo jaunąją kartą supažindinti su lietuviška daina ir jai įdiegti tėvų gimtinės Lietuvos meilę, tikėjosi, kad "VARPAS" gražiai atstovaus mūsų lietuviškos dainos meną tautiniai mišrioje Kanados visuomenėj ir jai primins, kad mes esam, nors ir mažos, ir grobuoniškos rusų imperijos pavergtos, bet kultūringos tautos sūnūs ir dukros. Tada sudėtos viltys torontiečių neapvylė: Varpas garsiai ir darniai skambėjo ne tik Toronte, bet daugely Kanados ir Jungtinių Valstijų vietų.

Varpo dirbamas darbas bendrai lietuviams, o ypač Toronto, buvo ne tik mielas, bet ir praktiškai naudingas. Prieš dvidešimtį metų kanadiečiai labai maža apie lietuvius težinojo ir labai dažnai mus maišydavo su kitomis tautomis, o ypač su ukrainiečiais. Kad dabar lietuviai Kanadoje žinomi, kaip kultūringos tautos nariai, gana žymiu įnašu yra prisidėjęs ir Varpas. Gal ne vienam lietuviui Kanadoje buvo patikėtas geresnis darbas pagal netiesioginę "Varpo" rekomendaciją.

"Varpo" darbas nebuvo lengvas. Varpiečiai, tos jaunos lietuvaitės ir jauni lietuviai, veiklą pradėjo su dideliu ryžtu ir ištverme. Grįžę iš tarnybų, savaitė po savaitės, mėnuo po mėnesio, metai po metų, šilta ar šalta, giedra, lyja ar sninga, jie rinkosi į Lietuvių Namus mokytis, kad jų dainuojama daina būtų darni, kad ji gražiai skambėtų, kad džiugintų klausytoją.

Varpiečių ištvermė stebėtina: jų sąstatas mažai keitėsi ir daugelis jų tebėra tie patys, kurie Varpą įkūrė. Daugelio, ypač vyrų dabar gal nebetinka net jaunais bevadinti, tačiau jie dirba tą naudingą kultūrinį darbą ir laukia, kad juos jaunimas pakeistų. Jaunų lietuvaičių jau atsirado, kurios įsiliejo į Varpo kūną ir jų skardūs balsai primena, kad lietuvaitės mėgsta dainą. Tačiau Toronto lietuviškas jaunimas, ypač jauni vyrai, turėtų labiau susidomėti Varpu, nes jų pareiga ir privilegija tęsti vyresniųjų pradėtą tą gražų darbą. Nors Varpe dalyvaujantis neatlyginamas tiesioginiai doleriais, bet jis gaus atlyginimą pasitenkinimo malonumais, kad jis yra dalelė to vieneto, kurs dirba gražų ir lietuviams naudingą visuomeninį darbą.

Bendrai visi Toronto lietuviai turėtų remti Varpą ne tik gražiais žodžiais, bet ir veiksmais, nes Varpas jiems ir dabar tebėra reikalingas. Gegužės mėn. 9 d. 8 val. vakaro West Park Vocational School patalpose Bloor ir Dundas gatvių kampe Varpas ruošia savo metinį koncertą. Jame Toronto lietuviai turėtų gausiai dalyvauti ir tuo parodyti, kad jie Varpą remia ir nori, kad VARPAS SKAMBĖTŲ!

V. Rasa

*** ***
Vienintelė, Kanados valdzioje registruota lietuviška natūralaus gydymo sveikatos klinika. Medicininškas ir pooperacinis gydymas. Psychologinė terapija. Masažai. Elektronika, raudoni ir ultravioletiniai spinduliai. Terminė ir garų terapija. Phyziniai gydomieji judesiai, -- hydro terapija.
Dr. B. Naujalis, R.M. Ps.D. N.Pt.R.N.A.
Natūralaus gydymo specialistas.
460 Roncesvalles Ave,
Toronto, Ont. LE3-8008.
*** ***

HAMILTON

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių

KREDITO KOOPERATYVE "TALKA"

21 Main Street East, Room 203, tel. 528-0511.

Nemokamas gyvybės ir asm. paskolų draudimas
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas
Parduodame American Travelers čekius ir money orderius
Užtikrintas indėlių saugumas
Kapitalas virš $ 1,850,000.00

Darbo valandos:
Pirm. 9.30—5 v.p.p.
Antr. 9.30—5 v.p.p.
Treč. 9.30—5 v. p.p.
Ketv. 9.30—5 v.p.p.
Penkt. 9.30—8 v.p.p
Šešt. 9—1 v.p.p.

MOKAME UŽ:
Depozitus 5%
Šėrus 6½ %
Už vienų metų indėlius 8%
SKOLINAME:
Asmenines paskolas iš 10%
Nekiln. turto paskolas iš 9%

Liepos ir rugpiūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

ST. CATHARINES, ONT.

LN HAMILTONE B-VĖS METINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS

Susirinkimas įvyko kovo mėn. 21 d. Aušros Vartų parapijos Jaunimo Centre.

S-mo p-kas Ant. Pranskevičius perskaitė dienotvarkę ir paprašė narius ją patvirtinti. Dėl dienotvarkės tvirtinimo kilo ilgesnės diskusijos ir pagaliau ji buvo patvirtinta su šiuo papildymu: V-bos ar Likvidacinės Komisijos rinkimas.

Šiems metams į Mandatų komisiją s-mas pasiūlė ir vienbalsiai patvirtino O. Bakšienę, St. Aušrotienę, B. Žnotiną, J. Mikšį ir Alb. Krakaitį.

Pranešimus padarė V-bos p-kas G. Palmer, buhalteris ir reik. v-jas St. Bakšys, Mand. k-jos p-kas Alf. Patamsis apie LN B-vės likvidacinį balsavimą paštu ir Kontr. k-jos p-kas O. Stasiulis. Iš Rev. k-jos akto, kurį perskaitė O. Stasiulis, paaiškėjo, kad B-vės knygos vedamos tvarkingai, visi buhalteriniai įrašai turi pateisinamus dokumentus ir jokių trūkumų nerasta.

Apyskaitos už 1969 metus ir pajamų bei išlaidų sąmatą 1970 metams referavo S. Bakšys. S-mas jas patvirtino, padidindamas sąmatoje iki 10% mokėti palūkanų nariams už jų paskolintus B-vei dividentus ir išlaikytus pilnus kalendorinius metus.

Svarstant V-bos Likvidacinės K-jos rinkimą, nariai vienbalsiai nutarė šiems metams rinkti Valdybą. M. Ramanauskas iš Oakville pasiūlė prašyti seną V-bą pasilikti dar vienus metus, atsiklausiant čia pat s-me kiekvieno jos nario. Į V-bą nesutiko pasilikti Ant. Kamaitis ir J. Šarapnickas. Buvo pasiūlyta jų vieton prašyti įeiti buvusius v-bos kandidatus Alf. Patamsį ir M. Šalčiūną. Tuo būdu į naują v-bą buvo pasiūlyti ir išrinkti šie asmenys: V-bos p-ku G. Palmer, nariais Ad. Buinys, P. Pranckevičius, St. Bakšys, J. Steiblys, J. Krištolaitis, Vl. Česna, Vl. Bagdonas, Pr. Vizbaras, Alf. Patamsis, M. Šalčiūnas ir v-bos kandidatu J. Kažemėkas. Už šiuos pasiūlytus buvo balsuojama slaptai. Už kuriuos pasisakė 607 balsai, o prieš juos 55 balsai. Kontr. k-ja perrinkta ta pati: O. Stasiulis, St. Aušrotienė ir P. J. Rakauskas.

S-mas pradėtas narių registracija 3 val. ir baigėsi 8 val. v. Susirinkimo p-kas padėkojo nariams už pozityvų reikalų svarstymą. S-me dalyvavo 81 narys, atstovaudami 708 akcijas, kurių iš viso LN B-vė yra pardavusi 1000 akcijų.

Sk. St.

IŠKILIOSIOS LIETUVAITĖS RINKIMAI

Šių metų miesto rengiamame tautybių festivalyje kiekviena tautybė turi turėti parinktą mergaitę, kuri atstovautų savo tautybę. Tokią mergaitę reikia išrinkti ir mums lietuviams. Reikalas eina netiek apie išvaizdą, kiek apie lietuviškumą, bendrą išsilavinimą ir gabumus.

Yra sudaryta komisija tokiai lietuvaitei parinkti. Komisiją sudaro: p. K. Šukienė, A. Paulionis ir S. Šetkus.

Šiuo yra prašomos visos lietuvaitės priklausančios St. Catharinės bendruomenei atvykti į mūsų parapijos mažąją salelę gegužės mėn. 3 dieną 4 val. popietų. Nebus jokių egzaminų ar kokių specialių pasirodymų. Užteks ką nors paskaityti ar padeklamuoti. Kas galės yra pianinas atlikti kuriam muzikaliniam dalykėliui. Kas turi tegu atsineša kurį muzikos instrumentą. Kas lanko baleto mokyklą tegu pasiruošia kuriam šokiui ir pan. Festivalio pabaigoje įvyks bendras tautybių pasirodymas ir gali tekti išrinktai mergaitei ką nors atlikti scenoje.

Išrinktai mergaitei bus duota progos tinkamai pasiruošti pasirinktam dalykui.

Komisija

MOTINOS DIENA

Motinos Dienos paminėjimas įvyks gegužės 10 dieną tuoj pat po pamaldų parapijos salėje. Bus paskaita ir trumpa jaunimo programėlė. Kviečiami visi dalyvauti.

Ta pačia proga vakare numatomas bendras visų lietuvių pobūvis - arbatėlė.

Kor.

IŠSIKELIA KLEBONAS

Išsikelia klebonas. Neseniai parapijos klebonas Tėv. B. Mikalauskas, O.F.M. laike pamokslo pranešė, kad toliau nebemanąs čia pasilikti ir yra padavęs savo vyresnybei prašymą, kad jį iškeltų. Jis St. Catharinėje yra išbuvęs virš 13 metų. Be abejo, tiek ilgai vienoj vietoj išgyventi kiekvienam atsibostų. Žinoma, atsibodo ir jam. Norisi naujos aplinkos, todėl nieko stebėtino, kad nori pakeisti vietą. Tačiau kolonijoj atsirado pora ne visai rimtų asmenų, kurie pradėjo rinkti parašus ir nori pasiųsti provinciolui prašymą, kad jo neiškeltų. Vaikšto iš kiemo į kiemą, neaplenkdami nė skirtingų religijų asmenų ir tiesiog prievartauja, kad pasirašytų. Net iš mažamečių vaikų, kurie dar lanko darželį, irgi paima parašus, kad atrodytų daugiau pasirašiusiųjų. Tai komedija, kurios ne visi gali perprasti. Ar minėti asmenys tuo "žygiu" nori kunigui sutrukdyti išsikleti, ar nori jam įsigerinti?

Parapietis

L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA

Montrealyje išsirinko naują valdybą: pirmininku Igna Petrauską, vicepirmininku Pr. Dikaitį, sekretorium Aug. Mylę, kasininku kun. K. Raudeliūną, parengimams ruošti V. Sušinską, vald. nariais J. Zavį ir St. Reutą, ir moterų skyriui vadovauti V. Dikaitienę ir J. Jukonienę.

- JAV ir Kanados lietuvių šaulių suvažiavime, kuris vyko Detroite praėjusį savaitgalį, atstovais iš Montrealio buvo išvykę: Ig. Petrauskas, J. Zavys, B. Kasparavičius, kun. K. Raudeliūnas ir Ald. Urbanavičienė.

J. I.B. vaistai, patentuoti Šveicarijoje Nr. 458628, registruoti JAV ir Europoje, ATAUGINA PLAUKUS, išgydo pleiskanas, šašus, niežėjimą, sulaiko plaukų slinkimą, grąžina natūralią plaukų spalvą MOTERIMS ir VYRAMS. 100 procentų garantuotai, J. I. B. vartodamas 8 uncijas 16 savaičių, nebūsi nei plikas, nei žilas.

Užsakymus su $ 6.00 money orderiu siųsti:
JIB Laboratorija, 2498 Daugall Ave., Windsor, Ont.

DĖMESIO, DĖMESIO!

Cape Cod, Mass. USA lietuvių vasarvietei vasaros sezonui reikalinga 2 mergaites padavineti į stalą ir tvarkyti kambarius ir 2 moterys virtuvės darbams. Dėl salygų kreiptis: Marija Jansonas, 15 Rosedale St., Boston, Mass. 02124 USA.

SABENA BELGIAN World AIRLINES
3 PLACE VILLE MARIE • MONTREAL 2, P.Q., CANADA

Taip pat yra istaigos: Quebec'e, Ottawoje, Toronte, Winnipege ir Vancouveryje.

MONTREAL

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS TREČIADIENĮ PER CFMB STOTĮ
BANGA 1410, 11.00 VALANDA VAKARO
1053 Albanele Cr., Duvernay, Mtl. P.Q. TEL. 669-8834. Programos vedėjas L. Stankevičius

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
601 St. John Road TEL. 695-3883
POINTE CLAIRE, QUE.
(M. RUTKAUSKO)
- Atliekame prabėgamo ir kapitalinio auto-mašinų darbus.
- Taip pat patarnavimas gazolinu, alyva, padangomis ir kt.
- Tiktai keliolika minučių iš Montrealio greitkeliu Nr. 40 arba Nr. 20. Atvažiavę neapsiriksite!

Lafleur Radio Taxi
Savininkas Alfonsas Viskantas
SKAMBINKITE, iš visų vietų LaSalėje.
TEL. 366-8300
-- visas 24 valandas.
SPECIALIOS KAINOS:
- Krikštynoms, vestuvėms ir laidotuvėms.
- Į tolimesnes užmiesčio ir kito miesto vietoves.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.
TEL: garažo 366-0500
namų - 366-4203
TAISAU IR DAŽAU AUTO-MAŠINAS.
7717 RUE GEORGE LASALLE, P.Q.
SAV. G. DESROCHERS.
(Priešais NL redakciją)

Universal Cleaners & Tailors
B. KIRSTUKAS
TEL. 769-2941
239 FOURTH AVENUE
(at Wellington St.)
Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

Windsor
DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.
1205 CHURCH AVENUE, VERDUN, P.Q.
Tel. 768-6679.
Valome visokius drabužius, langų užuolaidas, lovų užtiesalus, antklodes, karpetus, sopkas ir visą kitą namų apyvoką.
Windsor yra moderni valykla, turinti 20 metų patirtį šiam darbe. Turinti naujai įrengtą moderniškiausią drabužių apsauga (storage) ir greitą patarnavimą.
Savininkai: A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus.

Baltic Woodwork Co.
TEL. 366-3884
K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS
547 Lafleur Ave., LaSalle (650) P.Q.
Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

BELLAZZI-LAMY INC.
TEL. 366-6941
BOIS DE CONSTRUCTION
BUILDING MATERIALS
7682 BLVD. CHAMPLAIN
coin 6ième Ave., LaSalle
ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:
Durys, langų remai. Izoliacija, Ten-Test, Masonite, statybinis popieris, cementas, B.P. išdirbiniai, cementas ir kt.

KELEIVIS
536 Broadway, So. Boston, Mass. 02127 USA.

Aišku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 62-sius metus. Jį vieni giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?

Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinį Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 61 metus pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

Keleivis duoda ir teisinių patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik $ 6.00.

Jau galima gauti --- 1970 --- metų Keleivio Kalendorių. --- Kaina $ 1.00.

SĖJA
Tautinės, demokratinės minties menesinis lietuvių laikraštis. Leidžia Varpininkų leidinių fondas.
Redaktorius Grožvydas Lazauskas.
Administracijos adresas: Juozas Urbelis
1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160 USA.
Prenumerata: JAV ir kitur $ 5.00 metams.

LILY HOSIERY MFG. CO.
NYLON HOSIERY, LINGERIE & MEN'S UNDERWEAR
*** ***
- *Nailoninis trikotažas, moteriška ir vyriška apatinė apranga.*
- *Savininkai iš Kauno ir laisvai kalba lietuviškai.*

*** ***
J. WISGARDISKY (WISE)
7080 HUTCHISON ST MONTREAL, QUE.

W. LAPENAT
General Construction Reg'd.
89 Orchard Street LaSalle, Que.
*** *** ***
Įvairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina. Tel. 366-6237.

JOE'S BUTCHER & GROCERY
LAURINAITIS JUOZAS
TEL: 524-0209
1918 Frontenac Street, Montreal, P.Q

HIGHLAND AUTO BODY
Lietuviams nuolaida.
- Atliekami mechaniniai darbai
- Išores taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

Lafleur Ave. LASALLE Tel. Buss. 366-7281
Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

LaSalle AUTOMOBILE INC.
7635, BOUL. LASALLE
LASALLE, QUÉBEC
TÉL. 366-7818
- DART
- CORONET
- CHARGER
- DODGE
- CHRYSLER
- CAMION DODGE

LAURENT DAIGNEAULT
Président

Jetté & Frère Ltée
Plumbing & Heating kontraktorius
- Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrengimai
- Gazinių prietaisų pardavimas ir įrengimas
- Apkainavimas nemokamas

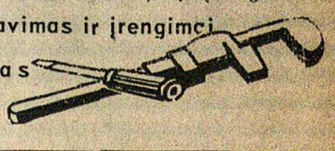

140 - 2e AVENUE LASALLE **366-0330**

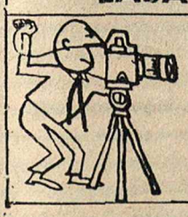

Tony's Photo Studio - PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMECIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS
1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.
TEL. 525-8771.
T. Laurinaitis

A.B.C. PARCEL SERVICE
3891 ST. LAWRENCE BLVD.
MONTREAL, QUE., CANADA
TEL. 844-9098

- A.B.C. Parcel service patarnauja gerbiamiems lietuviams klijentams jau 17 metų ir ryžtasi tai daryti dar daugelį metų ateityje.
- A.B.C. yra vienintelė bendrovė Montrealyje, kuri turi visus leidimus ir teisę pati išrinkti mokesčius bei siųsti siuntinius tiesiai iš Montrealio.
- Mes turime pilną pasirinkimą įvairiausių medžiagų, tinkamų siuntoms, ir duodame dideles nuolaidas angliškoms medžiagoms (joms muitas yra tiktai $ 1.00 - vienas doleris - už jardą) už apsiaustus nuolaida iki **50%**
- Parduodame taip pat specialius pažymėjimus (certificates), už kuriuos galima pirkti prekes dolerinėse krautuvėse Lietuvoje.
- Skubėkite mus aplankyti arba skambinkite mums, kad galėtumėte gauti visą informaciją apie tai, ką geriausia šiuo metu siųsti Lietuvon.

A.B.C.

WINNIPEG, Man.

Steigiamojo Seimo ir Prezidento Stulginskio mirties minėjimas rengiamas šeštadienį, gegužės mėn. 10 dieną 7.30 val. vakaro, PARAPIJOS salėje.

Prašome visus dalyvauti, prisiminti tuos taip svarbius mūsų tautos išgyvenimus.

Bus bufetas, muzika ir šokiai. Įžanga - laisva auka. Kviečia rengėjai ir Bendruomenės valdyba.

P. L.

MONTREAL

ŠV.KAZIMIERO PARAPIJA

• Vos keletas dienų jau beliko iki koncerto - vakarienės. Tad ta proga, dar kartą kviečiame visus parapijiečius ir svečius atsilankyti į mūsų parapijos , šio sezono paskutinį parengimą. Savo atsilankymu jūs pagerbsite choristus , kurie taip gražiai giedodavo bažnyčioje - mišių metu. Be to, savo dainomis koncerto metu, jie mus nuves nors ir mintyse toli už Atlanto vandenyno prie Baltijos jūros krantų, į mylimą ir brangią Lietuvą.

• Sol.p. G. Čepkauskienė gegužės mėn. 2 d. dalyvauja programoje, kurią išpildys parap. mišrus choras, vadovaujamas muziko Alf. Ambrozaičio.

• Tie, kurie norite gerai pasišokti prieš vasaros sezono pradžią, ateikite gegužės mėn. 2 d. į Šv. Kazimiero parap. salę. Čia jus linksmins garsusis "Marineros" orkestras iš 5 asmenų. Suvalkietis

AUŠROS VARTŲ PARAPIJA

Šį šeštadienį, gegužės mėn. 2 d. Šv. Onos draugija rengia parapijos klebonui vardinių vakarienę.

• Šiais metais MOTINOS DIENOS minėjimas bus sekmadienį, gegužio 3 d. Šia proga Aušros Vartų parapijos salėje įvyks progai pritaikytas paminėjimas.

• Antradienį, gegužio 5 d. 7:30 val. vak. šaukiamas parapijos komiteto susirinkimas klebonijoje.

• Pirmosios Komunijos iškilmės mūsų parapijoje bus sekmadienį, gegužio 10 dieną.

• Parapijoj lankosi kun. K. Kuzminskas, Liet. Kat. Relig. šalpos atstovas.

• Parapijos vajaus vakarienė pramatyta gegužės mėn. 16 d.

• Nauji pakeitimai šv. Mišiose yra nedideli ir neliečia dalykų esmės. Kadangi tai yra oficialiai Bažnyčios patvirtinti, tai tie pakeitimai bus įvesti, ir greitu laiku bus lietuviški tekstai. Be to, Kanados vyskupai yra gavę leidimą iš popiežiaus, kad dalinant Komuniją, šv. Ostiją galima padėti tikinčiajam ant rankos.(iš parapijos biuletenio).

• Ant. Saladžius buvo susirgęs ir gulėjo ligoninėje.

MONTREALIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS TĖVAMS IR VISUOMENEI INFORMACIJA

I. Baigiantis vieniems mokslo metams, nieko nelaukiant reikia pradėti ruoštis kitiems. Lituanistinės Mokyklos Mokytojų ir Tėvų Komiteto bendrame posėdyje, įvykusiame š.m. balandžio mėn. 6 d. Šv. Kazimiero parapijos klebonijoje, buvo svarstoma įvairūs mokyklą liečią reikalai. Vienu iš pagrindinių buvo mokomosios programos išdėstymas dešimtyje skyrių, neskaitant parengiamojo. Tam reikalui galutinai apspręsti š.m. balandžio mėn. 25 d. 9 val. ryto - vaikus atvežus į mokyklą - mokyklos salėje yra šaukiamas visuotinas mūsų mokyklos tėvų susirinkimas. Be jau minėtų programinių dalykų Tamstos turėsite progą pasisakyti įvairiais mokyklą liečiančiais klausimais. Tamstų dalyvavimas šiame susirinkime yra būtinas , nes padaryti nutarimai lies visus tėvus ir mokinius. Sprendimas turi būti padarytas tuoj, kad būtų galima planuoti tiek mokyklos patalpų, tiek kitokie reikalai. Užėjus vasaros kraščiams tikrai bus sunku susirinkti. Gi padaryti nutarimai bus gairės mokyklos tvarkyme.

II. Tėvų Komitetas kreipiasi į visus tėvus prašydamas pranešti pavardes šeimų, kurios norėtų leisti savo vaikus į lituanistinę mokyklą, bet dėl kokių nors priežasčių to negali padaryti. Taipgi kreipiamės į Jus, kad paragintute savo kaimynus.

III. Nuoširdžiai dėkojame mokyklą savo pinigine dovana parėmusiems:

Dr. H. Nagiui su Ponia $5.00,
Montrealio Lietuvių Kredito Kooperatyvui "Litas" $800.00,
Montrealio Lietuvių Žvejotojų - Medžiotojų Klubui "Nida" $50.00

Laukiame ir kitų organizacijų bei pavienių tautiečių paramos mokyklai.

IV. Motinų pagerbimas Montrealyje, kaip jau anksčiau buvo skelbta, šiais metais įvyksta Aušros Vartų Parapijos salėje, sekmadienį , gegužės mėn. 3 d. Pagerbimas pradedamas Šv. Mišiomis už mirusias Motinas 5 val. p.p. Tuoj po pamaldų parapijos salėje minėjimas.

Montrealio Lituanistinės mokyklos choras su vedėja mok. E. Navikėniene (kairėje).
Nuotrauka P. Adamonio

Motinų pagerbimo proga paskaitą skaitys p.Vytautas A. Jonynas. Po paskaitos mokyklos mokiniai išpildys meninę programą. Kviečiame visus tautiečius Motinų Pagerbime dalyvauti.

V. Mokslo metų užbaigimas-pažymėjimų įteikimas baigusiems, šiais metais įvyksta Šv. Kazimiero parapijos salėje, šeštadienį, gegužės mėn. 9 d. 7 val. vakaro. Po iškilmingo akto vaišės jaunimui ir svečiams bei tėveliams. Jaunimas galės linksmai pasišokti A. Skučo ir J. Purdey "Omnibus" orkestrui grojant.

Tenka pažymėti, kad šis orkestras neseniai vykusiame panašaus pobūdžio orkestrų konkurse Boucherville iš 50 dalyvavusių orkestrų laimėjo pirmą vietą ir $600.00 premiją. Sveikiname orkestrą ir linkime daug sekmės ateityje. Gi išleistuvių proga tikime jaunimas gausiai susirinks pasveikinti ne tik mokyklą baigusiųjų, bet ir pasidžiaugti orkestro laimėjimais.

Tėvų Komitetas

LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ

9 skyriaus egzaminų tvarka: gegužės mėn. 2 d. lietuvių kalbos, diktantas, gramatika ir istorija - raštu; gegužės mėn. 9 d. lietuvių literatūra ir geografija - žodžiu.

Mokyklos Vedėja.

PADĖKA

Man staigiai susirgus ir patekus ligoninėn, nuoširdžiausiai dėkoju visiems, kurie mane aplankė: Tauterams, Mileriams , Vilimams, Greibams, Januškams, Keršuliams, Kuprevičiams , Spaičiams , Adomaitienei , Kazlauskienei, Kaulakienei, Petronienei, Kaziui Leknickui, Mr.& Mrs. M. Hare , Katalikių Moterų Draugijos narėms Biliūnienei ir Pocauskienei , Šv. Onos D-jos pirmininkei Usienei. Taip pat širdingiausiai dėkoju už puikias gėles ir kitas dovanas.

Marija Leknickienė

"NIDOS" SUSIRINKIMAS

Montrealio Lietuvių Žvejotojų - Medžiotojų klubo "Nida" visuotinas metinis narių susirinkimas įvyko š.m. balandžio mėn. 5 d. Aušros Vartų parapijos salėje.

Susirinkimą atidarė klubo valdybos pirm. Br. Kirstukas, pakviesdamas J. Šiaučiulį pirmininkauti ir J. Bulotą sekretoriauti.

Praeitų metų susirinkimo protokolą perskaitė K. Toliušis , kuris - su mažais pataisymais - buvo priimtas. Klubo veiklos pranešimus padarė pirm. Br. Kirstukas ir sekretorius - kasininkas A. Mylė.

Buvo suruoštos kelios žvejybos išvykos , kurios praėjo be didesnio klubo narių dėmesio, buvo surengta gegužinė ir vasaros sezono uždarymo vakaras - balius , davęs klubui gražaus pelno.

Invidualiai klubo nariai rodė didelę žvejybos ir medžiojimo aktyvumą. Klubo kasoje susirinkimo metu buvo 739.69 dol. Klubas įstojo pilnateisiu nariu su 100.00 dol. įnašu į Kanados Lietuvių Fondą. Metų laikotarpyje į klubą įsirašė 19 naujų narių. Šiuo metu viso yra 94 nariai. Klubas kas metai auga ir šiais metais tikimasi peršokti šimtinę.

Revizijos komisijos pranešimą padarė K. Toliušis, pranešimą susirinkimas priėmė.

Naujos valdybos rinkimai praėjo sklandžiai ir gražiai. Į naują valdybą išrinkti, kurie pareigomis pasiskirstė sekančiai: Br. Kirstukas-pirmininkas , J. Šiaučiulis-vicepirmininkas , A. Mylė - sekretorius-kasininkas, St. Vyšniauskas ir J. Urbanavičius - žvejybos ir medžioklės išvykoms organizuoti, A. Urbanavičienė ir p.R. Ževuckas - parengimams.

Į premijų paskirstimo komisiją: A. Žiukas , Ig. Petrauskas ir V. Sušinskas. Į revizijos komisiją: K. Toliušis, Alb. Urbonas ir A. Kalvaitis.

Susirinkimas, daugumos narių pritarimu , iš klubo kasos paaukojo po 25.00 dol.: Aušros Vartų parapijai, Port William lietuvių apylinkei lietuviško paminklo statybai ir 50.00 dol. Montrealio Lietuvių Lituanistinei mokyklai.

Klausimuose ir sumanymuose iškilo narių pageidavimas įsteigti premijavimo taures , atžymint aktyviausius klubo narius.

Susirinkime dalyvavo 31 klubo narys. Po susirinkimo vyko užkandžiai ir kavutė, kuri virto puikiomis vaišėmis, Jas puikiai paruošė klubo narės: p. A. Urbanavičienė, L. Jurjonienė , O. Lapėnaitienė, M. Kasperavičienė ir M. Grinkuvienė. Talkininkavo L. Urbanavičiūtė.

Žiūrint iš klubo taško, manau būtų pravartu pagalvoti apie įsigijimą nuosavybės, kurioje kiekvienas klubo narys, prie jos prisidėjęs, jaustųsi jos šeimininkas. Tai klubo veiklą dar daugiau pagyvintų. Dėl tokios nuosavybės vietos, kuri tiktų ir žvejojimui ir medžioklei , reikėtų pagalvoti ir sekančiam susirinkimui pasiūlyti.

J.Šiaučiulis

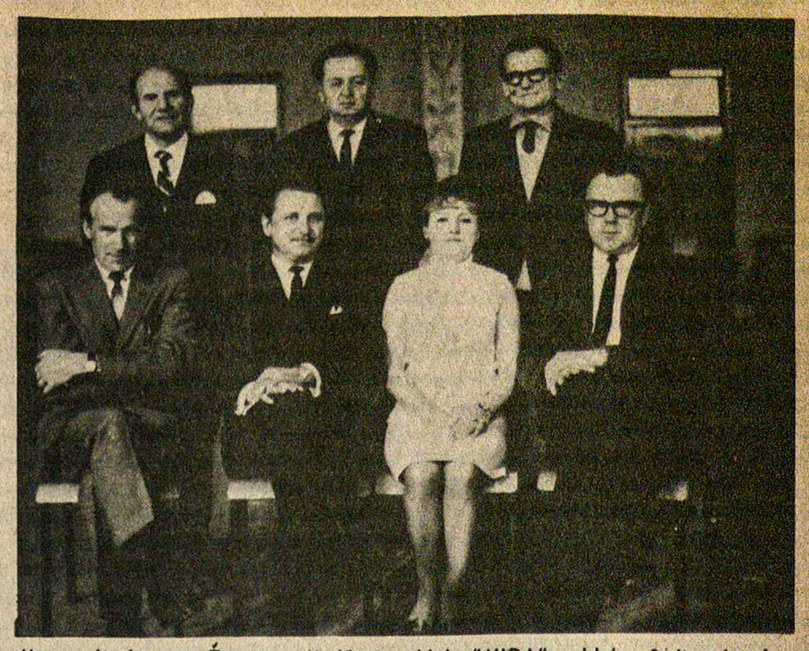

Montrealio lietuvių Žvejotojų-Medžiotojų klubo "NIDA" valdyba. Sėdi iš kairės: A. Mylė, Br. Kirstukas - pirm., A. Urbanavičienė ir J. Šiaučiulis. Stovi: J. Zavys, St. Pocauskas ir J. Urbanavičius. Trūksta St. Vyšniausko ir P. Rzevucko.
Nuotrauka Pr. Dikaičio.

DLK VYTAUTO KLUBAS

Montrealio D.L.K. Vytauto Klubo specialus susirinkimas, įvykęs š.m. balandžio mėn. 19 dieną, praėjo konstruktyvioje dvasioje. Visi dalyvaujantieji buvo nuomonės, kad yra būtina išlaikyti klubą lietuvių rankose. Tai atlikti vien tik Klubo valdybai yra neįmanoma. Kaip susirinkime p. L. Girinis labai teisingai išsireiškė, visi Montrealio lietuviai turi būti pinigų kėlimo vajininkai, rėmėjai bei šėrų platintojai. Dar daugiau - visi lietuviai turėtų tapti D. L. K. Vytauto Klubo šėrininkais, aktyviai įsijungti į Klubo veikimą, išsirinkti gerus valdomuosius organus, uoliau lankyti susirinkimus bei parengimus. Tada Klubas bus visų lietuvių Klubu, be religinių ar politinių skirtumų, be kultūrinių bei finansinių sunkumų.

Per šį susirinkimą buvo skelbta pasižadėjimų pirkti šėrus už $3,500.00. Viso iki šiol surinkta pasižadėjimų už $13,000.00. Kad sumokėjus reikiamą skolos mokėjimą Vytauto Trustees , dar reikia surinkti bent $10,000.00. Atrodo, kad montrealiečiams aktyviau prisidėjus ši suma bus greitu laiku sukelta.

Sekr. J. Skučas

• Klubo pasalpinės draugijos vakarienė - gegužės mėn. 16 d.

SKUBUS PARDAVIMAS

Dėl išsikėlimo aplinkybių parduodamas 2 - jų šeimų namas su garažu, kuris yra statytas paties namo savininko. Pirkimo salygos geros ir gali būti kiekvienam pirkėjui prieinamos. Paskola (mortgage) yra iš Lietuvių Kred. Unijos "Litas". Ši nuosavybė randasi LaSallėje, 6 Avenue.
Skambinti - 366 - 6290

LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Up
IŠ EINAMŲJŲ SĄSKAITŲ "LITE"
****
ČEKIAI VELTUI
"Litas" ne tik nieko neskaito už Tamstų išrašytus čekius iš einamųjų sąskaitų, bet dar už jas moka 5% palūkanų ir apmokėtus čekius kas mėnesį grąžina paštu.
*****
MOKĖKITE VISAS SAVO SĄSKAITAS "LITO" ČEKIAIS.

"Lito" valdyba pasiskirstė pareigomis sekančiai: pirm. J. Bernotas, vice-pirmininkai P. Petronis ir P. Styra, sekr. A. Kličius ir vedėjas P. Rudinskas. Kredito Komisija: pirm. S. Kęsgaila , nariai V. Piečaitis ir Ig. Petrauskas. Revizijos Komisija: pirm. J. Maskoliūnas , nariai J. Adomaitis ir B. Niedvaras.

DR. A. S. POPIERAITIS
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c)
CHIRURGINĖ PRAKTIKA
KREIPTIS Tel. 931-3275
SEAFORTH MEDICAL BUILDING
3550 Cote Des Neiges Rd., Suite 720.

Dr. E. ANDRUKAITIS
832 St. Joseph Blvd. E. (kampas St. André).
TEL. 522-7236.

Dr. J. MALIŠKA
Dantų gydytojas
1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namu 488-8528.

DR. A. O. JAUGELIENĖ
Dantų gydytoja
1410 Guy St. pirmas aukštas 11-12 kambarys.
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. V. GIRIUNIENĖ
Dantų gydytoja
5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255 - 3535.

ADVOKATAS
J.P. Miller, B.A., B.C.L.
Suite 205
168 Notre Dame St. E.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
Sun Life Building
Suite 2001
Tel. 866-1359

JUOZAS GRAŽYS
KAILIŲ SIUVĖJAS
6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal
• Siuvu ir parduodu
• Taisau ir remodeliuoju
• Vasaros laike saugojimas (Storage)
Tel. 767-6183.

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
3907 A Rosemont Blvd.
TEL: Off.: 722-3545; Res. 256-5355
S-tos "Lite" nr. 752D
P. ADAMONIS
Chartered Insurance Broker
Su teise dirbti Quebec'o ir Ontario PROVINCIJOSE
Sekr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

LITAS
MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
ADRESAS: 1465 De Seve Street
Montreal 205, Que.
TEL. 766-5827.

MOKA UŽ:
EINAMĄSIAS S-tas 5.0%
ŠĖRUS (numatyta) 6.0%
TAUPOMĄSIAS s-tas 6.5%
TERM.IND. 1 metams 7.25%
TERM.IND. 2 " 7.75%
TERM.IND. 3 " 8.00%
Nemokamas gyvybės draudimas iki $2,000 šėrų sumos.

DUODA PASKOLAS:
(įskaitant nario gyvybes apdrauda iki $10,000 paskolos sumos)
ASMENINES, čekių kredito ir nekiln. turto (rezidenc. nuosavybių) iš 9%
INVESTACINES pagal jų rūšį nuo 9.5% iki 12%.
TERMINUI suėjus paskolos atnaujinamos iš tuo metu galiojančio palūkanų procento.

KASOS VALANDOS: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10:30 iki 12:30 val. Darbo dienomis - nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius. Vakarais -- trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Diena - penktadieniais nuo 1 iki 6 val. Vakarais -- pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
Sekmadieniais nedirbama vasaros nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA 727-3120
695 — 35th Avenue, Montreal, 409,
Albertas NORKELIŪNAS, E.A. C.S.C., I.B. NAMŲ: 727-3120.
Arvydas RUDZEVIČIUS , A.I.B. NAMŲ: 271-5758.
KOMERCINIO, PRIVATAUS TURTO, AUTOMOBILIŲ, ATSAKOMYBĖS, GYVYBĖS DRAUDIMAS

Keating FORD Sales Limited TEL. 769-8831
4475 BANNANTYNE AVE., VERDUN, QUE.

USED CARS
1 year guarantee
Kreipkites į
LEO GURECKAS
Sales Manager
Keating Ford lietuvis atstovas
769-8831.
Tel: namų 366-2548